

Tiistai 13. joulukuuta 2016

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

PÄÄTÖSLAUSELMAT

EUROOPAN PARLAMENTTI

P8_TA(2016)0485

Perusoikeuksien tilanne Euroopan unionissa vuonna 2015

Euroopan parlamentin päätöslauselma 13. joulukuuta 2016 perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa vuonna 2015 (2016/2009(INI))

(2018/C 238/01)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT),
- ottaa huomioon 7. joulukuuta 2000 allekirjoitetun Euroopan unionin perusoikeuskirjan, josta annettiin juhlallinen julistus 12. joulukuuta 2007 Strasbourgissa ja joka tuli voimaan yhdessä Lissabonin sopimuksen kanssa joulukuussa 2009,
- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien (YK) yleiskokouksessaan vuonna 1948 hyväksymän ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,
- ottaa huomioon YK:n perussopimukset ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi sekä YK:n perussopimusten mukaisten elinten oikeuskäytännön,
- ottaa huomioon 13. joulukuuta 2006 New Yorkissa tehdyn vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen, jonka EU ratifioi 23. joulukuuta 2010,
- ottaa huomioon YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien komitean lokakuussa 2015 hyväksymät loppuhuomiot,
- ottaa huomioon New Yorkissa 20. marraskuuta 1989 tehdyn YK:n yleissopimuksen lapsen oikeuksista,
- ottaa huomioon seuraavat YK:n lapsen oikeuksien komitean esittämät yleiset huomiot: nro 6 (2005) ilman huoltajaa olevien ja huoltajastaan eroon joutuneiden lasten kohtelusta alkuperämaan ulkopuolella, nro 7 (2005) lapsen oikeuksien toteuttamisesta varhaislapsuudessa, nro 9 (2006) vammaisten lasten oikeuksista, nro 10 (2007) lasten oikeudesta nuoriso-oikeusjärjestelmään, nro 12 (2009) lapsen oikeudesta tulla kuulluksi, nro 13 (2011) lapsen oikeudesta elää vapaana kaikista väkivallan muodoista sekä nro 14 (2013) lapsen oikeudesta saada etunsa otetuksi ensisijaisesti huomioon,

Tiistai 13. joulukuuta 2016

- ottaa huomioon kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan YK:n yleissopimuksen vuodelta 1979 ja Pekingin toimintaohjelman; ottaa huomioon suosituksista komissiolle naisiin kohdistuvan väkivallan torjunnasta 25. helmikuuta 2014 antamansa päätöslauselman ⁽¹⁾, komission tiedonannosta ”Nollatoleranssi naisten sukuelinten silpomiseen” 6. helmikuuta 2014 antamansa päätöslauselman ⁽²⁾ sekä naisiin ja tyttöihin kohdistuvan kaikenlaisen väkivallan, myös sukuelinten silpomisen, ehkäisystä ja torjunnasta 5. kesäkuuta 2014 annetut neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon pakolaisten oikeusasemaa koskevan vuoden 1951 YK:n yleissopimuksen ja siihen vuonna 1967 liitetyn pöytäkirjan,
- ottaa huomioon vuonna 1990 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen siirtotyöläisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksista,
- ottaa huomioon vuonna 1949 tehdyn ihmisten kaupan ja toisten prostituutiosta hyötymisen tukahduttamista koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen,
- ottaa huomioon YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston (OHCHR) vahvistamat ihmisoikeuksia kansainvälisillä rajoilla koskevat suositeltavat periaatteet ja suuntaviivat,
- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien totuuden, oikeuden, korvausten ja uusiutumattomuuden takaamisen erityisraportoijan 22. heinäkuuta 2014 laatiman raportin,
- ottaa huomioon ikääntymistä koskevaa Madridin kansainvälistä toimintaohjelmaa varten laaditun alueellisen täytäntöönpanon strategian vuodelta 2002,
- ottaa huomioon YK:n yleiskokouksen antaman päätöslauselman nro 48/134 liitteessä esitetyt periaatteet kansallisten ihmisoikeusinstituutioiden asemasta (niin kutsutut Pariisin periaatteet),
- ottaa huomioon ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen (ECHR), Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön, erityisesti asiat 18766/11 ja 36030/11, sekä Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen, ministerikomitean, ihmisoikeusvaltuutetun sekä Venetsian komission yleissopimukset, suositukset, päätöslauselmat ja selonteot,
- ottaa huomioon Euroopan neuvoston yleissopimuksen naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta (Istanbulin yleissopimus),
- ottaa huomioon kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen ja alueellisia kieliä ja vähemmistökieliä koskevan eurooppalaisen peruskirjan,
- ottaa huomioon Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen päätöslauselman 1985 (2014) kansallisten vähemmistöjen tilanteesta ja oikeuksista Euroopassa,
- ottaa huomioon demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta koskevan Euroopan neuvoston peruskirjan,
- ottaa huomioon Euroopan neuvoston yleissopimuksen ihmiskaupan vastaisesta toiminnasta,
- ottaa huomioon rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta 29. kesäkuuta 2000 annetun neuvoston direktiivin 2000/43/EY ⁽³⁾,

⁽¹⁾ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2014)0126.

⁽²⁾ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2014)0105.

⁽³⁾ EYVL L 180, 19.7.2000, s. 22.

Tiistai 13. joulukuuta 2016

- ottaa huomioon jäsenvaltioissa toteutettavista romanien integraatiota edistävästä tuloksellisista toimenpiteistä 9. joulukuuta 2013 annetun neuvoston suosituksen ⁽¹⁾,
- ottaa huomioon rikoksesta epäiltyjä tai syytettyjä lapsia koskevista menettelytakeista rikosoikeudellisissa menettelyissä 11. toukokuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/800 ⁽²⁾,
- ottaa huomioon rasismien ja muukalaisvihan tiettyjen muotojen ja ilmaisujen torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin 28. marraskuuta 2008 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2008/913/YOS ⁽³⁾,
- ottaa huomioon yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista 27. marraskuuta 2000 annetun neuvoston direktiivin 2000/78/EY ⁽⁴⁾,
- ottaa huomioon miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla 13. joulukuuta 2004 annetun neuvoston direktiivin 2004/113/EY ⁽⁵⁾,
- ottaa huomioon miesten ja naisten yhtäläisten mahdollisuuksien ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta työhön ja ammattiin liittyvissä asioissa 5. heinäkuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/54/EY ⁽⁶⁾,
- ottaa huomioon audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan 10. maaliskuuta 2010 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/13/EU ⁽⁷⁾ sekä heinä-syyskuussa 2015 pidetyn komission julkisen kuulemistilaisuuden tulokset,
- ottaa huomioon ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2002/629/YOS korvaamisesta 5. huhtikuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/36/EU ⁽⁸⁾,
- ottaa huomioon lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2004/68/YOS korvaamisesta 13. joulukuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/93/EU ⁽⁹⁾,
- ottaa huomioon rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäätöksen 2001/220/YOS korvaamisesta 25. lokakuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/29/EU ⁽¹⁰⁾,
- ottaa huomioon syytettyjen ja epäiltyjen henkilöiden prosessuaalisista oikeuksista rikosoikeudellisissa menettelyissä annetut direktiivit,
- ottaa huomioon joulukuussa 2015 hyväksytyyn tietosuojapakettiin,
- ottaa huomioon Euroopan raja- ja rannikkovartioston perustamisesta 14. syyskuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1624 ⁽¹¹⁾ sekä 26. kesäkuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/32/EU ⁽¹²⁾ (turvapaikkamenettelyjä koskeva direktiivi),
- ottaa huomioon 15. ja 16. maaliskuuta 2002 Barcelonassa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät,

⁽¹⁾ EUVL C 378, 24.12.2013, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 132, 21.5.2016, s. 1.

⁽³⁾ EUVL L 328, 6.12.2008, s. 55.

⁽⁴⁾ EYVL L 303, 2.12.2000, s. 16.

⁽⁵⁾ EUVL L 373, 21.12.2004, s. 37.

⁽⁶⁾ EUVL L 204, 26.7.2006, s. 23.

⁽⁷⁾ EUVL L 95, 15.4.2010, s. 1.

⁽⁸⁾ EUVL L 101, 15.4.2011, s. 1.

⁽⁹⁾ EUVL L 335, 17.12.2011, s. 1.

⁽¹⁰⁾ EUVL L 315, 14.11.2012, s. 57.

⁽¹¹⁾ EUVL L 251, 16.9.2016, s. 1.

⁽¹²⁾ EUVL L 180, 29.6.2013, s. 60.

Tiistai 13. joulukuuta 2016

- ottaa huomioon neuvoston päätelmien yhteydessä 7. maaliskuuta 2011 hyväksytyyn Euroopan tasa-arvosopimuksen vuosiksi 2011–2020,
- ottaa huomioon 15. kesäkuuta 2011 annetut neuvoston päätelmät varhaiskasvatuksesta,
- ottaa huomioon 5. ja 6. kesäkuuta 2014 kokoontuneen oikeus- ja sisäasioiden neuvoston päätelmät maahanmuuttajien kotouttamispolitiikasta Euroopan unionissa,
- ottaa huomioon 19. kesäkuuta 2015 annetut neuvoston päätelmät ”Naisten ja miesten yhtäläiset tulonsaantimahdollisuudet: sukupuolten välisten eläke-erojen poistaminen”,
- ottaa huomioon 7. joulukuuta 2015 annetun EU:n puheenjohtajakolmikron julistuksen sukupuolten tasa-arvosta,
- ottaa huomioon 16. kesäkuuta 2016 annetut neuvoston päätelmät HLBTI-henkilöiden tasa-arvosta,
- ottaa huomioon neuvoston päätelmät ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevasta toimintasuunnitelmasta 2015–2019,
- ottaa huomioon Pariisin julkilausuman kansalaisuutta ja yhteisiä vapauden, suvaitsevaisuuden ja syrjimättömyyden arvoja edistävään koulutukseen myötävaikuttamisesta,
- ottaa huomioon ulkoasiainneuvoston 24. kesäkuuta 2013 hyväksymät suuntaviivat homo- ja biseksuaalien, transihmisten sekä intersukupuolisten henkilöiden (HLBTI) kaikkien ihmisoikeuksien edistämiseksi ja suojelemiseksi,
- ottaa huomioon ihmisoikeuksien puolustajia koskevat EU:n suuntaviivat,
- ottaa huomioon Eurobarometri-tutkimuksen ”Syrjintä EU:ssa 2015”,
- ottaa huomioon komission tiedonannon ”Uusi EU:n toimintakehys oikeusvaltioperiaatteen vahvistamiseksi” (COM(2014)0158) ja neuvoston päätelmät oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamisen varmistamisesta,
- ottaa huomioon komission ”List of Actions to advance LGBTI Equality” -luettelon,
- ottaa huomioon komission kertomuksen naisten ja miesten tasa-arvosta Euroopan unionissa 2015 (SWD(2016)0054),
- ottaa huomioon komission tiedonannon aiheesta ”Toimintasuunnitelma kolmansien maiden kansalaisten kotouttamista varten” (COM(2016)0377),
- ottaa huomioon Eurooppa 2020 -strategian ja erityisesti sen köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaa koskevat tavoitteet,
- ottaa huomioon OECD:n / Euroopan unionin julkaisun (2015) ”Indicators of Immigration Integration 2015 – Settling In”,
- ottaa huomioon komission tiedonannon ”Kasvua ja yhteenkuuluvuutta tukevat sosiaaliset investoinnit” (COM(2013)0083) ja sen 20. helmikuuta 2013 antaman suosituksen 2013/112/EU ”Investoidaan lapsiin – murretaan huono-osaisuuden kierre”,
- ottaa huomioon 29. toukokuuta 2013 annetun komission kertomuksen ”Barcelonan tavoitteet: Pienten lasten hoitopalvelujen kehittäminen Euroopassa kestävä ja osallistavan kasvun edistämiseksi” (COM(2013)0322),

Tiistai 13. joulukuuta 2016

- ottaa huomioon ihmiskaupan hävittämiseen tähtäävän EU:n strategian (2012–2016) (COM(2012)0286) ja erityisesti järjestelyt, jotka koskevat lastensuojelujärjestelmiä koskevien suuntaviivojen laatimisen rahoittamista sekä parhaiden käytänteiden vaihtoa,
- ottaa huomioon komission tiedonannon ”EU:n puitekehys vuoteen 2020 ulottuville romanien kansallisille integrointi-strategioille” (COM(2011)0173) ja 24. kesäkuuta 2011 annetut neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon komission tiedonannon ”Eteneminen romanien integraatiota edistävien kansallisten strategioiden täytäntöönpanossa” (COM(2013)0454),
- ottaa huomioon EU:n perusoikeuskirjan soveltamista koskevan komission kertomuksen vuodelta 2015 (COM(2016)0265) sekä siihen liittyvät työasiakirjat,
- ottaa huomioon vuonna 2013 laaditun EU:n kansalaisuutta käsittelevän komission kertomuksen ”EU:n kansalaiset: sinun oikeutesi, sinun tulevaisuutesi” (COM(2013)0269),
- ottaa huomioon komission tiedonannon aiheesta ”Romanien integraatiota edistäviä kansallisia strategioita koskevan EU:n puitekehysten ja jäsenvaltioissa toteutettavista romanien integraatiota edistävästä tuloksellisista toimenpiteistä annetun neuvoston suosituksen täytäntöönpanoa koskeva arviointi – 2016” (COM(2016)0424),
- ottaa huomioon komission korruptiontorjuntakertomuksen (COM(2014)0038),
- ottaa huomioon Euroopan muuttoliikeagendan (COM(2015)0240),
- ottaa huomioon Euroopan turvallisuusagendan (COM(2015)0185),
- ottavat huomioon vuonna 2015 järjestetyn perusoikeuksia koskevan komission vuosiseminaarin päätelmät,
- ottaa huomioon vuoden 2016 perusoikeuksia koskevan vuotuisen keskustelutilaisuuden ”Moniarvoiset tiedotusvälineet ja demokratia” pohjaksi tarkoitetun julkisen kuulemistilaisuuden tulokset,
- ottaa huomioon komission ehdotuksen neuvoston direktiiviksi uskonnosta tai vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai sukupuolisesta suuntautumisesta riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta (COM(2008)0426),
- ottaa huomioon komission ehdotuksen EU:n liittymisestä Euroopan neuvoston Istanbulin yleissopimukseen,
- ottaa huomioon 12. joulukuuta 2013 antamansa päätöslauselman kansallisten romaneja koskevien integrointi-strategioiden täytäntöönpanossa edistymisestä ⁽¹⁾,
- ottaa huomioon 4. helmikuuta 2014 antamansa päätöslauselman homofobian ja seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin perustuvan syrjinnän vastaisesta EU:n etenemissuunnitelmasta ⁽²⁾,
- ottaa huomioon sukupuolten tasa-arvoa koskevat eri päätöslauselmansa,
- ottaa huomioon 12. syyskuuta 2013 antamansa päätöslauselman ilman huoltajaa olevien alaikäisten tilanteesta EU:ssa ⁽³⁾,
- ottaa huomioon perusoikeuksista ja ihmisoikeuksista antamansa päätöslauselmat, erityisesti 8. syyskuuta 2015 antamansa viimeisimmän päätöslauselman perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa (2013–2014) ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0594.

⁽²⁾ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2014)0062.

⁽³⁾ EUVL C 93, 9.3.2016, s. 165.

⁽⁴⁾ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2015)0286.

Tiistai 13. joulukuuta 2016

- ottaa huomioon maahanmuuttoa käsittelevät päätöslauselmansa, erityisesti viimeisimmän, 12. huhtikuuta 2016 annetun päätöslauselman Välimeren tilanteesta ja tarpeesta kokonaisvaltaiselle EU:n lähestymistavalle muuttoliikkeen⁽¹⁾,
- ottaa huomioon 8. kesäkuuta 2005 antamansa päätöslauselman vähemmistöjen suojelusta ja syrjinnän vastaisista politiikoista laajentuneessa Euroopan unionissa⁽²⁾,
- ottaa huomioon 27. marraskuuta 2014 antamansa päätöslauselman YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen 25. vuosipäivästä⁽³⁾,
- ottaa huomioon 11. syyskuuta 2013 antamansa päätöslauselman uhanalaisista eurooppalaisista kielistä ja kielellisestä monimuotoisuudesta Euroopan unionissa⁽⁴⁾,
- ottaa huomioon 15. huhtikuuta 2015 antamansa päätöslauselman kansainvälisen romanien päivän johdosta – mustalaisvastaisuus Euroopassa ja romanien toisen maailmansodan aikaisen kansanmurhan tunnustaminen EU:ssa⁽⁵⁾,
- ottaa huomioon 21. toukokuuta 2013 antamansa päätöslauselman EU:n perusoikeuskirjasta: tiedotusvälineiden vapauden yleiset edellytykset EU:ssa⁽⁶⁾,
- ottaa huomioon 25. lokakuuta 2016 antamansa päätöslauselman suosituksista komissiolle demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia koskevan EU:n järjestelmän perustamisesta⁽⁷⁾,
- ottaa huomioon Euroopan oikeusasiamiehen päätöksen Euroopan komissiota koskevan oma-aloitteisen tutkinnan OI/8/2014/AN päättämisestä,
- ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen lausunnon 2/2013, joka koskee ehdotusta sopimukseksi Euroopan unionin liittymisestä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehtyyn yleissopimukseen,
- ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen päätökset ja oikeuskäytännön sekä kansallisten tuomioistuinten oikeuskäytännön, joissa perusoikeuskirjaa pidetään yhtenä viitteenä kansallisen lain tulkinnassa erityisesti asioissa C-83/14, C-360/10, C-70/10, C-390/12, C-199/12, C-200/12, C-201/12, C-404/15, C-659/15 ja C-362/14,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeusviraston laatiman perusoikeuksia koskevan vuoden 2016 kertomuksen,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeusviraston laatiman käsikirjan lapsen oikeuksia koskevasta EU:n lainsäädännöstä (2015),
- ottaa huomioon oikeuslaitoksen lapsiystävällisyyttä ja ammattilaisten näkemyksiä ja kokemuksia kymmenessä jäsenvaltiossa koskevan Euroopan unionin perusoikeusviraston vuonna 2015 toteuttaman tutkimuksen ”Child-friendly justice – Perspectives and experiences of professionals on children’s participation in civil and criminal judicial proceedings in 10 EU Member States”,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeusviraston vuonna 2015 laatiman kertomuksen ”Vammaisiin lapsiin kohdistuva väkivalta: lainsäädäntö, toimintalinjat ja ohjelmat Euroopan unionissa”,
- ottaa huomioon HLBTI-ihmisiä Euroopan unionissa koskevan perusoikeusviraston tutkimuksen ”EU LGBT Survey” (2013), tutkimuksen tuloksista laadittua vertailuanalyysejä koskevan kertomuksen ”Being Trans in the EU – Comparative analysis of the EU LGBT survey data” (2014) ja intersukupuolisten perusoikeustilannetta tarkastelevan painopistesiakirjan ”Fundamental Rights Situation of Intersex people” (2015),

⁽¹⁾ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2016)0102.

⁽²⁾ EUVL C 124 E, 25.5.2006, s. 405.

⁽³⁾ EUVL C 289, 9.8.2016, s. 57.

⁽⁴⁾ EUVL C 93, 9.3.2016, s. 52.

⁽⁵⁾ EUVL C 328, 6.9.2016, s. 4.

⁽⁶⁾ EUVL C 55, 12.2.2016, s. 33.

⁽⁷⁾ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2016)0409.

Tiistai 13. joulukuuta 2016

- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeusviraston laatiman kertomuksen ”Naisiin kohdistuva väkivalta: EU:n laajuinen tutkimus”,
  - ottaa huomioon antisemitismistä ja sitä koskevaa tietoa tarkastelevan Euroopan unionin perusoikeusviraston tutkimuksen ”Antisemitism – Overview of data available in the European Union 2004–2015”,
  - ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeusviraston vertailevan oikeudellisen analyysin ”Suoja seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuoliominaisuuksiin perustuvaa syrjintää vastaan EU:ssa”,
  - ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeusviraston EU:n vähemmistöjä ja syrjintää koskevat selvitykset ja romaneja koskevan tutkimuksen,
  - ottaa huomioon Euroopan tasa-arvoinstituutin vuoden 2015 tasa-arvoindeksin ja työ-, perhe- ja yksityiselämän yhteensovittamisesta Euroopan unionissa vuonna 2015 laaditun katsauksen ”Reconciliation of work, family and private life in the European Union: Policy review”,
  - ottaa huomioon naisiin kohdistuvaa väkivaltaa EU:ssa koskevien tietojen ja resurssien määrittämistä ja kartoittamista koskevan Euroopan tasa-arvoinstituutin tutkimuksen ”Study to identify and map existing data and resources on sexual violence against women in the EU”,
  - ottaa huomioon Euroopan unionin vuonna 2016 antaman tilanneraportin ihmiskaupasta Euroopan unionissa,
  - ottaa huomioon vuonna 2015 laaditun Eurostatin ihmiskaupparaportin,
  - ottaa huomioon Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätien (Eurofound) työaikaa ja työelämän tasapainottamista koskevan tutkimuksen ”Working time and work-life balance in a life course perspective” (2013), lasten ja huollettavien hoidon vaikutusta nuorten työntekijöiden uriin koskevan tutkimuksen ”Caring for children and dependants: Effect on careers of young workers” (2013), työn ja lastenhoidon yhteensovittamista koskevan tutkimuksen ”Working and caring: Reconciliation measures in times of demographic change” (2015),
  - ottaa huomioon Euroopan parlamentin tutkimuspalvelun toukokuussa 2015 tekemän sukupuolten tasa-arvoa työssä ja ammatissa koskevan tutkimuksen ”Gender equality in employment and occupation – Directive 2006/54/EC, European Implementation Assessment”,
  - ottaa huomioon sukupuolen ja vammaisuuden leikkauskohdan synnyttämästä syrjinnästä laaditun Euroopan parlamentin sisäasioiden pääosaston tutkimuksen ”Discrimination Generated by the Intersection of Gender and Disability”,
  - ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan kuulemistilaisuuden, joka koski perusoikeuksia ja joka järjestettiin 16. kesäkuuta 2016,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 52 artiklan,
  - ottaa huomioon kansalaisvapauksien ja oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön sekä perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan, naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan ja vetoamusvaliokunnan lausunnot (A8-0345/2016),
- A. toteaa, että on tärkeää suojella kaikkia perusoikeuksia; toteaa, että Euroopan unionin perusoikeuskirja on sisällytetty kokonaisuudessaan perussopimukseen; ottaa huomioon, että perusoikeuksia loukataan edelleen toistuvasti unionissa ja sen jäsenvaltioissa, kuten käy ilmi komission, perusoikeusviraston, Euroopan neuvoston, YK:n ja kansalaisjärjestöjen raporteista;
- B. ottaa huomioon, että Euroopan unioni on yhteisö, jonka perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina;
- C. toteaa, että oikeusvaltio on Euroopan liberaalin demokratian selkäranka ja yksi unionin perusperiaatteista, jotka perustuvat kaikkien jäsenvaltioiden yhteisiin perustuslaillisiin perinteisiin, ja että oikeusvaltion kunnioittaminen on perussopimuksissa ja kansainvälisessä oikeudessa vahvistettujen perusoikeuksien ja velvollisuuksien edellytys;

Tiistai 13. joulukuuta 2016

- D. katsoo, että vastatessaan nykyisiin haasteisiin EU:n ja jäsenvaltioiden olisi ylläpidettävä näitä arvoja ja pantava ne täytäntöön kaikissa toteuttamisissaan toimissa; ottaa huomioon, että tapa, jolla oikeusvaltion periaatetta toteutetaan kansallisesti, on keskeisessä asemassa varmistettaessa keskinäistä luottamusta jäsenvaltioissa ja niiden oikeusjärjestelmissä; toteaa, että komission on SEU-sopimuksen 17 artiklan nojalla varmistettava perussopimusten soveltaminen;
- E. ottaa huomioon, että EU:n toimielimet ovat jo käynnistäneet menettelyjä niin kutsutun Kööpenhaminan dilemman ratkaisemiseksi; toteaa, että viimeaikaiset tapahtumat ovat osoittaneet, että välineitä ja prosesseja, joilla varmistetaan perussopimusten periaatteiden ja arvojen täysimääräinen ja oikea soveltaminen, on tarkistettava ja yhdennettävä ja että olisi kehitettävä tehokas mekanismi jäljellä olevien ongelmakohtien korjaamiseksi ja sen varmistamiseksi, että perussopimuksen periaatteita ja arvoja noudatetaan kaikkialla unionissa; katsoo, että mekanismin olisi oltava näyttöön perustuva, objektiivinen, syrjimätön ja tasavertaisesti arvioiva, toissijaisuus-, tarpeellisuus- ja suhteellisuusperiaatteita noudattava ja sitä olisi sovellettava sekä unionin jäsenvaltioihin että sen toimielimiin ja sen olisi perustuttava vaiheittaiseen lähestymistapaan, johon sisältyy sekä ennalta ehkäiseviä että korjaavia toimenpiteitä;
- F. toteaa, että Euroopan unioni on sitoutunut kunnioittamaan tiedotusvälineiden vapautta ja moniarvoisuutta sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksessa vahvistettua tiedonsaantia ja sananvapautta koskevaa oikeutta;
- G. toteaa, että maahanmuutto on osa EU:n nykyisyyttä ja tulevaisuutta ja yksi aikamme suurimmista haasteista, sillä se vaatii EU:ta ja sen jäsenvaltioita noudattamaan kansainvälisiä humanitaarisia velvoitteitaan ja on mahdollisuus demografisista syistä, ja että se edellyttää tulevaisuuteen suuntautuvaa ratkaisua sekä lyhyen ja keskipitkän kriisinhallinnan että integrointia ja sosiaalista osallisuutta koskevan pitkän aikavälin politiikan kannalta;
- H. toteaa, että turvapaikkaoikeus taataan vuonna 1951 tehdyssä pakolaisten oikeusasemaa koskevassa yleissopimuksessa (Geneven yleissopimus) sekä sen 31. tammikuuta 1967 hyväksytyssä lisäpöytäkirjassa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa;
- I. ottaa huomioon, että komissio teki vuoden 2015 syyskuun ja joulukuun välisenä aikana 48 rikkomispäätöstä jäsenvaltioita vastaan, koska ne eivät olleet saattaneet Euroopan yhteistä turvapaikkajärjestelmää täysin osaksi kansallista lainsäädäntöään eivätkä panneet sitä täytäntöön;
- J. toteaa, että Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön mukaan ainakin 3 771 ihmistä kuoli tai katosi vuonna 2015 yrittäessään päästä turvalliseen paikkaan Euroopassa ja että kahdenkymmenen viime vuoden aikana kuolleiden ja kadonneiden kokonaismäärä on yli 30 000;
- K. toteaa, että terroriteot ovat yksi vakavimmista perusoikeuksien ja -vapauksien rikkomuksista; katsoo, että on otettava käyttöön asianmukaisia välineitä unionin kansalaisten ja asukkaiden suojelemiseksi ja jotta tällaisiin rikkomuksiin voidaan vastata yksiselitteisesti sekä torjua niitä oikeusvaltioperiaatteen mukaisesti;
- L. toteaa, että Charlie Hebdo -satiirilehden kahdeksan toimittajan murha 7. tammikuuta 2015 oli yritys hyökätä tiedotusvälineiden vapautta, sananvapautta ja taiteen vapautta vastaan Euroopan unionissa;
- M. toteaa, että on olennaista, että kaikissa jäsenvaltioiden ja EU:n toteuttamissa toimenpiteissä noudatetaan perusoikeuksia ja kansalaisoikeuksia, mukaan luettuina yksityiselämän ja perhe-elämän kunnioittaminen, oikeus vapauteen ja turvallisuuteen, oikeus henkilötietojen suojaan, syyttömyysolettama ja oikeus puolustukseen, oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus sekä ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus; toteaa, että turvatoimien tehokas demokraattinen valvonta on erittäin tärkeää; toteaa, että unionin kansalaisten turvallisuuden yhteydessä on suojeltava heidän oikeuksiaan ja vapauksiaan; toteaa, että nämä kaksi periaatetta ovat hyvinkin mitalin kaksi eri puolta;
- N. toteaa, että Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettujen oikeuksien rajoituksiin sovelletaan suhteellisuus- ja tarpeellisuusperiaatetta perusoikeuskirjan 52 artiklan mukaisesti;

Tiistai 13. joulukuuta 2016

- O. toteaa, että tiedustelupalveluja koskevaa jäsenvaltioiden toimivaltaa on kunnioitettava SEUT-sopimuksen 72 artiklan mukaisesti;
- P. toteaa, että tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista 8. kesäkuuta 2000 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2000/31/EY⁽¹⁾ ja erityisesti sen 15 artiklan 1 kohdassa todetaan, että jäsenvaltiot eivät saa asettaa palvelun tarjoajille palvelujen toimittamisen osalta yleistä velvoitetta valvoa siirtämiään ja tallentamia tietoja eivätkä yleistä velvoitetta pyrkiä aktiivisesti saamaan selville laitonta toimintaa osoittavia tosiasioita tai olosuhteita;
- Q. ottaa huomioon, että komission tietojen mukaan 75 miljoonaa henkilöä joutuu vuosittain rikoksen uhriksi EU:ssa;
- R. ottaa huomioon, että ihmiskauppa on vakava rikos, joka tehdään usein osana järjestäytyntä rikollisuutta, ja että se loukkaa ihmisarvoa vakavasti, on yksi perusoikeuksien loukkaamisten pahimmista muodoista, vaikuttaa suhteettomasti naisiin ja tyttöihin ja kielletään nimenomaisesti perusoikeuskirjassa;
- S. ottaa huomioon, että ihmiskauppa, jonka tarkoituksena on seksuaalinen hyväksikäyttö, on edelleen yleisin ihmiskaupan muoto; ottaa huomioon, että 76 prosenttia rekisteröidyistä uhreista EU:ssa on naisia; ottaa huomioon, että 70 prosenttia tunnistetuista ihmiskaupan uhreista EU:ssa on EU:n jäsenvaltioiden kansalaisia;
- T. toteaa, että direktiivissä 2011/36/EU otetaan käyttöön sukupuolinäkökulman huomioon ottavat yhteiset säännökset, joilla tehostetaan ihmiskauppaan liittyvien rikosten ehkäisyä ja suojellaan niiden uhreja;
- U. toteaa, että ihmiskauppa ja salakuljetus ovat kaksi erillistä ilmiötä, joilla voi kuitenkin joissain tapauksissa olla yhteys;
- V. katsoo, että syrjintä, rasismi, muukalaisviha, vihapuhe ja viharikokset, jotka perustuvat rasismiin tai muukalaisvihaan tai ennakkoluuloihin henkilön uskontoa tai vakaumusta, ikää, vammaisuutta, seksuaalista suuntautumista tai sukupuoli-identiteettiä kohtaan, uhkaavat EU:n ja sen jäsenvaltioiden arvoja; toteaa, että vihapuhe on lisääntynyt poliittisten voimien keskuudessa ja että muukalaisviha ja muut ennakkoluulot yleistyvät merkittävässä väestönosissa, myös internetin välityksellä; katsoo, että syrjinnän, rasismin ja muukalaisvihan torjunta on keskeisen tärkeää, jotta varmistetaan unionin arvojen eli suvaitsevaisuuden, monimuotoisuuden ja keskinäisen kunnioituksen noudattaminen;
- W. ottaa huomioon, että ihmiset voivat altistua moninkertaiselle ja moniperusteiselle syrjinnälle; katsoo, että tiettyä syrjinnän syytä koskevissa toimintapolitiikoissa olisi kiinnitettävä huomiota sellaisten erityisten ryhmien tilanteeseen, jotka ovat todennäköisesti muun muassa ikään, rotuun, uskuntoon, seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuoleen tai vammaisuuteen perustuvan moninkertaisen syrjinnän uhreja;
- X. toteaa, että naisten ja miesten tasa-arvo on yksi unionin perusperiaatteista ja että kaikenlainen sukupuoleen perustuva syrjintä on kiellettyä;
- Y. toteaa, että naisiin kohdistuva väkivalta on perusoikeusloukkaus, joka vaikuttaa naisiin kaikilla yhteiskunnan tasoilla iästä, koulutuksesta, tuloista, sosiaalisesta asemasta ja alkuperä- tai asuinmaasta riippumatta; toteaa, että sukupuolten epätasa-arvo ja sukupuolistereotyytiat lisäävät riskiä väkivaltaan ja muihin hyväksikäytön muotoihin ja vaikeuttavat naisten täysipainoista osallistumista kaikkiin elämän osa-alueisiin;
- Z. ottaa huomioon, että perusoikeusviraston keräämien naisiin kohdistettua väkivaltaa koskevien kyselytietojen mukaan EU:ssa joka kolmas nainen on kokenut fyysistä tai seksuaalista väkivaltaa, joka kymmenes seksuaalista väkivaltaa ja joka kahdeskymmenes on raiskattu täytettyään 15 vuotta;
- AA. toteaa, että sukupuoleen perustuva väkivalta ja naisiin kohdistuva väkivalta hyväksytään edelleen monin paikoin "hiljaisesti" eikä siitä usein ilmoiteta poliisille, koska uhri ei luota viranomaisiin; katsoo, että on sovellettava nollatoleranssiin perustuvaa lähestymistapaa;

⁽¹⁾ EYVL L 178, 17.7.2000, s. 1.

Tiistai 13. joulukuuta 2016

- AB. toteaa, että seksuaali- ja lisääntymisterveys ja niitä koskevat oikeudet kuuluvat jäsenvaltioiden toimivaltaan; toteaa kuitenkin, että EU voi osaltaan edistää parhaiden käytäntöjen edistämistä jäsenvaltioissa;
- AC. katsoo, että naisille on taattava yhtäläinen mahdollisuus päästä terveydenhuollon piiriin, seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvät palvelut mukaan luettuna, taloudellisesta tilanteesta, vammaisuudesta ja maantieteellisestä sijainnista riippumatta;
- AD. toteaa, että lapsissa on yhteiskuntamme tulevaisuus ja että olemme vastuussa heidän tämänhetkisestä elämästään; katsoo, että koulutus on yksi parhaista keinoista välittää esimerkiksi rauhan, suvaitsevaisuuden, rinnakkaiselon, tasa-arvon, oikeudenmukaisuuden ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen kaltaisia arvoja viralliseen, epäviralliseen ja arkioppimiseen perustuvaan koulutukseen liittyvien menetelmien avulla perusoikeuskirjan 14 artiklan mukaisesti;
- AE. katsoo, että lasten tukipuhelimet, ilmoitukset ja vastaavat välineet ovat hyödyllisiä tietoisuutta lisäävinä ja vireillepanoja raportointimekanismeina tapauksissa, joissa lapsen oikeuksia on loukattu;
- AF. toteaa, että lasten seksuaalisen hyväksikäytön suoratoisto verkossa ei ole enää uusi suuntaus vaan vakiintunut tosiasia; toteaa, että lapset ovat vaarassa joutua verkkoviettelyn tai seksuaalisiin tarkoituksiin houkuttelun uhriksi, mikä voi vakavimmissa tapauksissa johtaa seksuaaliseen pakottamiseen ja muihin hyväksikäytön muotoihin, eikä toimia toteuteta riittävästi lasten seksuaalisen hyväksikäytön estämiseksi valistusohjelmien välityksellä eikä jäsenvaltioiden välistä oikeusyhteistyötä tehosteta pedofiiliverkostojen torjumiseksi;
- AG. katsoo, että alaikäisten oikeus yksityisyyteen ja henkilötietojen suojaan on erityisen tärkeä, sillä he ovat yhteiskunnassa kaikkein puolustuskyvyttömimpiä;
- AH. toteaa, että sovellettaessa lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen 37 artiklaa sekä periaatetta, jonka mukaan lapsen edulle on annettava etusija, ilman huoltajaa olevia ja huoltajastaan eroon joutuneita lapsia ei pääsääntöisesti pitäisi ottaa säilöön vaan olisi varmistettava, että heidät sijoitetaan turvalliseen ympäristöön, jossa he saavat tarvittavaa suojelua, terveydenhuoltoa ja koulutusta;
- AI. toteaa, että vähemmistöön kuuluvien henkilöiden oikeuksien kunnioittaminen on yksi EU:n peruseriaatteista; katsoo, että vähemmistöjen tehokasta suojelua on vahvistettava; katsoo, että populismin ja ääriliikkeiden lisääntymisen vuoksi rinnakkaiselo vähemmistöjen kanssa ja vähemmistöjen kunnioittamista olisi edistettävä; toteaa, että vähemmistöt edistävät Euroopan rikkautta ja monimuotoisuutta; katsoo, että muuttoliikekriisi on laukaissut Euroopassa epäluottamusta ja kasvavaa vihaa vähemmistöjen yhteisöjä kohtaan;
- AJ. ottaa huomioon, että perusoikeusviraston laatiman perusoikeuksia koskevan vuoden 2016 kertomuksen mukaan syrjintä ja mustalaisvastaisuus asettavat edelleen haasteita romanien tulokselliselle kotouttamiselle; ottaa huomioon, että syrjintää käsitelleen vuoden 2015 Eurobarometri-mielipidetiedustelun mukaan etnistä alkuperää pidetään yleisimpänä syrjintäperusteena;
- AK. toteaa, että romanit kohtaavat Euroopassa yksilöinä ja ryhmänä mustalaisvastaisuutta, järjestelmällisiä ennakkoluuloja, rasismia, suvaitsemattomuutta, vihamielisyyttä, syrjintää ja sosiaalista syrjintää jokapäiväisessä elämässään; ottaa huomioon, että romanilasten erottelu kouluissa on edelleen sitkeä ongelma useimmissa jäsenvaltioissa; ottaa huomioon, että romanien syrjintä työmarkkinoilla estää heitä parantamasta mahdollisuuksiaan päästä köyhyyden noidankehästä;
- AL. toteaa, että EU:n perusoikeuskirjan 8, 9, 10, 19 ja 21 artiklassa sekä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä tunnustetaan sosiaalisten perusoikeuksien merkitys, ja korostaa, että näitä oikeuksia ja erityisesti ammattiyhdistys-, lakko-, yhdistymis- ja kokoontumisoikeuksia on suojeltava samalla tavoin kuin muita perusoikeuskirjassa vahvistettuja perusoikeuksia;
- AM. toteaa, että vain 27 prosenttia eurooppalaisista tuntee yhteisen eurooppalaisen hätänumeron 112 ja että kaikilla ihmisillä ei edelleenkään ole mahdollisuutta käyttää sitä;

Tiistai 13. joulukuuta 2016

- AN. katsoo, että kaikki jäsenvaltiot ovat velvollisia suojelemaan kaikkia henkilöitä, HLBTI-ihmiset mukaan luettuina, kaikenlaiselta syrjinnältä ja väkivallalta; katsoo, että kaikenlainen seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin perustuva syrjintä ja väkivalta olisi tuomittava;
- AO. ottaa huomioon, että Euroopan unionin perusoikeusviraston tekemän kenttätutkimuksen mukaan vallitsevat kielteiset sosiaaliset asenteet ja stereotyyppit ovat tekijöitä, jotka estävät merkittäväällä tavalla HLBTI-ihmisiin kohdistuvien syrjinnän ja viharikosten torjunnan;
- AP. toteaa, että Euroopan unionin perusoikeusviraston tutkimuksen mukaan transsukupuoliset vastaajat ilmoittivat kokeneensa eniten syrjintää, väkivaltaa ja häirintää HLBTI-alaryhmien joukossa;

Perusoikeuksien ja ihmisarvon suojeleminen

1. toteaa uudelleen, että ihmisarvo on kaikkien perusoikeuksien loukkaamaton perusta eikä sitä pitäisi välineellistää ja että sitä on kunnioitettava ja suojeltava kaikissa EU:n aloitteissa; kehottaa lisäämään unionin kansalaisten tietoisuutta kaikkien ihmisten synnynnäisestä arvosta, jotta yhteiskunnasta voidaan tehdä inhimillisempi ja oikeudenmukaisempi;
2. suhtautuu tuomitsevasti kaikenlaiseen kaikkiin ihmisiin EU:ssa kohdistuvaan syrjintään ja väkivaltaan, koska silloin syyllistyyään ihmisarvon suoraan loukkaamiseen;
3. kehottaa jälleen kerran kunnioittamaan ihmisarvoa kuoleman hetkellä; korostaa, että kuolemanrangaistus on vastoin EU:n perusarvoja;
4. korostaa, että SEU-sopimuksen 6 artiklan 2 kohta velvoittaa unionin liittymään perusoikeuksien ja perusvapauksien suojaamisesta tehtyyn eurooppalaiseen yleissopimukseen; toteaa, että näin tehostettaisiin perusoikeuksien suojeleminen EU:ssa, ja odottaa, että liittymisen tiellä olevat oikeudelliset esteet raivataan mahdollisimman pian;

Oikeusvaltioperiaate

5. korostaa, että perusoikeudet ovat yleismaailmallisia, jakamattomia ja aina täydentäviä ja että sen vuoksi on tasapainotettava oikeudenmukaisesti kaikkien oikeuksia rikkaassa ja monimuotoisessa yhteiskunnassa; korostaa, että on tärkeä taata perusoikeuskirjan 2 artiklassa vahvistettujen periaatteiden täysimääräinen täytäntöönpano EU:n lainsäädännössä ja kansallisessa lainsäädännössä; kehottaa komissiota aloittamaan rikkomismenettelyt, jos jäsenvaltio rikkoo perusoikeuskirjaa pannaan EU:n lainsäädäntöä täytäntöön;
6. palauttaa mieliin, että suhteissaan eri puolille maailmaa unionin olisi pyrittävä edistämään perusoikeuksien suojeleminen; kehottaa EU:n toimielimiä varmistamaan näiden oikeuksien korkeatasoisen suojeleminen niin ulkosuhteissa kuin sellaisissa sisäpoliittisissa toimitissa, jotka vaikuttavat unionin ulkopuolella;
7. huomauttaa, että on olennaisen tärkeää taata SEU-sopimuksen 2 artiklassa lueteltujen yhteisten eurooppalaisten arvojen kaikkinaisen kunnioittaminen sekä unionin että kansallisessa lainsäädännössä sekä julkisissa toimitissa ja niiden toteuttamisessa; katsoo, että oikeusvaltioperiaatteen turvaamiseksi kaikkien asianomaisten kansallisen tason toimijoiden on tehostettava toimiaan sen säilyttämiseksi ja vahvistamiseksi; toteaa, että tehokas, riippumaton ja puolueeton oikeuslaitos on oikeusvaltion keskeinen edellytys;
8. huomauttaa, että säännönmukainen tiedonvaihto EU:n toimielinten kanssa ja jäsenvaltioiden kesken objektiivisten kriteerien ja asiayhteyden liittyvien arvioiden perusteella voisi lieventää kaikkia oikeusvaltioon liittyviä ongelmia tai estää ne; muistuttaa kehoituksestaan vahvistaa demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia koskeva unionin sopimus, jonka olisi koostuttava maakohtaisia suosituksia sisältävästä vuosittaisesta kertomuksesta; katsoo, että kertomus olisi laadittava käyttämällä useita lähteitä, Euroopan unionin perusoikeusviraston, Euroopan neuvosto tai YK:n raportit mukaan luettuina, ja siihen olisi sisällytettävä nykyiset välineet, kuten oikeusalan tulostaulu, ja sillä olisi täydennettävä niitä ja korvattava Bulgariaa ja Romaniaa koskeva yhteistyö- ja seurantamekanismi;
9. pitää myönteisenä, että neuvosto käy säännöllisesti keskusteluja oikeusvaltioperiaatteesta; katsoo, että unionin sopimukseen olisi sisällytettävä oikeusvaltiota koskeva komission kehys ja oikeusvaltiota koskeva neuvoston vuoropuhelu yhtenä unionin välineenä ja että neuvoston olisi käytävä keskustelunsa maakohtaisia suosituksia sisältävän vuotuisen kertomuksen pohjalta;

Tiistai 13. joulukuuta 2016

10. muistuttaa, että perusoikeudet olisi sisällytettävä kaikista lainsäädäntöehdotuksista tehtävään vaikutustenarviointiin;
11. korostaa, että perussopimukseen kirjattu ja vapaata liikkuvuutta koskevassa direktiivissä taattu unionin kansalaisten liikkumis- ja oleskeluvapaus on yksi unionin kansalaisten perusoikeuksista;
12. toteaa, että valtion puolueettomuus on ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapauden suojelemisen kannalta olennaista, koska sillä taataan kaikkien uskontojen ja vakaumusten yhdenvertainen kohtelu sekä henkilön vapaus harjoittaa valitsemaansa uskontoa sekä vapaus vaihtaa uskontoa tai vakaumusta;
13. muistuttaa, että sananvapaus, tiedonvälityksen vapaus ja medianvapaus ovat keskeisessä asemassa demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen turvaamisessa; tuomitsee voimakkaasti toimittajiin ja mediaan kohdistuvan väkivallan, painostuksen ja uhkailun; kehottaa jäsenvaltioita pidättymään kaikista toimenpiteistä, jotka rajoittavat medianvapautta, viestinnän vapautta ja tiedonvälityksen vapautta; kehottaa komissiota kiinnittämään jäsenyysneuvottelujen yhteydessä enemmän huomiota myös näiden perusoikeuksien noudattamiseen;
14. kehottaa jälleen unionia ja jäsenvaltioita selvittämään mahdollisuutta perustaa väärinkäytösten paljastajien suojelujärjestelmä ja varmistaa toimittajien lähdesuoja;
15. on huolissaan joidenkin jäsenvaltioiden vankilaloista, joille ovat usein tyypillisiä tilausta ja huono kohtelu; korostaa, että vankien perusoikeudet on taattava; kehottaa komissiota arvioimaan pidätyskäytäntöjen ja rikosoikeusjärjestelmien vaikutusta lapsiin; kehottaa komissiota tukemaan jäsenvaltioita tässä suhteessa ja helpottamaan eri kansallisten viranomaisten välistä parhaiden käytäntöjen vaihtoa siitä, millä tavoin voidaan turvata vankeusrangaistusta suorittavien vanhempien ja heidän lastensa välinen suhde;
16. tuomitsee jälleen jyrkästi tehostetut kuulustelutekniikat, jotka on kielletty kansainvälisessä oikeudessa ja jotka rikkovat muun muassa oikeutta vapauteen, turvallisuuteen, inhimilliseen kohteluun, vapauteen kidutuksesta, syyttömyysolettamaan, oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, oikeusapuun sekä yhdenvertaiseen suojaan lain edessä;
17. toistaa kehotuksensa varmistaa avoimilla ja läpinäkyvillä tutkimuksilla vastuun kantaminen perusoikeuksien vakavista loukkauksista erityisesti vankikuljetusten ja laittoman vankien säilyttämisen osalta;
18. korostaa, että korruptio on vakava uhka demokratialle, oikeusvaltioperiaattele ja perusoikeuksille; kehottaa jäsenvaltioita ja unionin toimielimiä torjumaan systeemistä korruptiota kehittämällä tehokkaita välineitä korruption torjumiseksi ja siitä rankaisemiseksi ja tarkistamaan säännöllisesti unionin ja jäsenvaltioiden julkisen varojen käytön ja edistämään avoimuutta;
19. kehottaa komissiota hyväksymään korruptionvastaisen strategian, jota täydennetään tehokkailla välineillä; kehottaa jäsenvaltioita noudattamaan korruption torjuntaa koskevaan komission kertomukseen sisältyviä suosituksia; kehottaa jäsenvaltioita tehostamaan poliisiyhteistyötä ja rikosoikeudellista yhteistyötä korruption torjunnassa; kehottaa näin ollen jäsenvaltioita ja unionin toimielimiä helpottamaan nopeasti Euroopan syyttäjänviraston perustamista ja takaamaan näin sen toiminnan riippumattomuuden ja tehokkuuden;

Maahanmuutto, kotouttaminen ja sosiaalinen osallisuus

Kotouttaminen ja sosiaalinen osallisuus

20. katsoo, että maahanmuuttajien ja kansainvälistä suojelua vastaanottavassa maassa saavien pakolaisten sosiaalinen osallisuus ja kotouttaminen ovat osa dynaamista ja moniulotteista prosessia (johon sisältyy oikeuksia ja velvoitteita), jonka olennaisena osana on oltava EU:n perustana olevien arvojen ja asianosaisten perusoikeuksien kunnioittaminen; katsoo, että tämä tarjoaa haasteen ja mahdollisuuden, jotka edellyttävät koordinoituja toimia ja vastuunkantoa pakolaisilta ja maahanmuuttajilta sekä jäsenvaltioilta, niiden paikallis- ja aluehallinnoilta sekä vastaanottavilta yhteisöiltä, joilla kaikilla on tärkeä rooli;
21. kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan kotouttamistoimia mahdollisimman nopeasti ja myöntämään niille riittävät resurssit sekä kehittämään niitä yhteistyössä kansallisten instituutioiden, paikallisten hallintoelinten, koulujen ja kansalaisjärjestöjen sekä maahanmuuttajien ja pakolaisyhteisöjen kanssa; kannustaa lisäämään parhaiden käytäntöjen vaihtoa kotouttamisen alalla; kehottaa laatimaan koulutusohjelmia, joissa otetaan huomioon asianomaisten yhteisöjen alueelliset ja paikalliset näkökohdat;

Tiistai 13. joulukuuta 2016

22. pitää koulutukseen pääsyä yhtenä maahanmuuttajien ja pakolaisten kotouttamisen kulmakivistä; korostaa, että yhdenvertaisen kohtelun, syrjimättömyyden ja yhdenvertaisten mahdollisuuksien periaatteet olisi taattava aina, kun suunnitellaan ja pannaan täytäntöön sosiaalista osallisuutta ja kotouttamista koskevia politiikkoja ja toimia;
23. muistuttaa, että kulttuurien ja uskontojen välistä suvaitsevaisuutta on edistettävä jatkuvien ponnistelujen ja perusteellisen vuoropuhelun avulla sekä aktiivomalla kaikki yhteiskunnan toimijat kaikilla hallintotasoilla;
24. kannustaa jäsenvaltioita pyrkimään siihen, että perheet pidetään yhdessä, sillä se parantaa kotouttamisnäkömiä pitkällä aikavälillä; kehottaa jäsenvaltioita noudattamaan komission ohjeistusta oikeudesta perheenyhdistämiseen annetun direktiivin 2003/86/EY täytäntöönpanossa; korostaa, että jäsenvaltioiden olisi tehtävä kaikkensa poistaakseen kaikki oikeudelliset ja käytännön esteet, jotta tätä asiaa koskevia päätöksiä voitaisiin nopeuttaa;

Maahanmuuttajat ja pakolaiset

25. panee huolestuneena merkille maahanmuuttajien ja pakolaisten perusoikeuksien loukkauksia EU:n ulkorajoilla koskevat tapaukset ja toistaa, että kaikilla ihmisillä on oikeus nauttia ihmisoikeuksistaan; palauttaa mieliin, että turvapaikan hakeminen kuuluu perusoikeuksiin; kannustaa EU:ta ja jäsenvaltioita kohdentamaan riittävästi resursseja siihen, että turvapaikanhakijoille luodaan turvallisia ja laillisia reittejä ihmiskauppaverkostojen ja salakuljettajien liiketoimintamallin murentamiseksi sekä sen riskin estämiseksi, että monet lähtevät vaarallisten reittien kautta matkaan; toteaa, että ihmishenkien pelastaminen on selkeästi solidaarisuuden osoitus vaarassa olevia kohtaan, mutta se on myös oikeudellinen velvoite; kehottaa jäsenvaltioita ja EU:n toimielimiä noudattamaan kansainvälistä oikeutta ja EU:n lainsäädäntöä sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjaa rajavartiointiin ja turvapaikkamenettelyjen yhteydessä; korostaa, että luonnollisia henkilöitä tai kansalaisyhteisöjä, jotka aidosti auttavat hätään joutuneita henkilöitä, ei saisi uhata rangaistuksella tällaisen avun antamisesta;
26. suhtautuu myönteisesti siihen, että äskettäin hyväksytyssä Euroopan raja- ja rannikkovartiostoa koskevassa asetuksessa säädetään erityisen toimeksiannon antamisesta virastolle etsintä- ja pelastustoimien tukemiseksi ja kyseisessä asetuksessa vahvistettujen perusoikeuksien takeiden varmistamiseksi; kannustaa jäsenvaltioita tarjoamaan asianmukaista koulutusta turvapaikka-asioiden ammattilaisille (kuten haastattelijoille ja tulkeille), jotta heikossa asemassa olevat ryhmät voidaan tunnistaa mahdollisimman nopeasti ja jotta turvapaikkahakemukset voidaan käsitellä aseman määrittelyä koskevan direktiivin ja unionin tuomioistuimen asiaa koskevan oikeuskäytännön mukaisesti;
27. kehottaa jäsenvaltioita takaamaan vastaanotto-olosuhteet, joissa henkilöiltä ei viedä heidän perusoikeuksiaan ihmisarvoiseen elintason sekä fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen ja joissa noudatetaan voimassa olevaa perusoikeuksia ja turvapaikkaa koskevaa lainsäädäntöä ja kiinnitetään samalla huomiota heikoimmassa asemassa oleviin ryhmiin; muistuttaa, että kansainvälinen oikeus ja Euroopan unionin perusoikeuskirja edellyttävät, että jäsenvaltiot tarkastelevat vaihtoehtoja säilöönnotolle; kehottaa komissiota seuraamaan Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän täytäntöönpanoa; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan niiden turvapaikanhakijoiden tehokkaan ja varhaisen havaitsemisen, joilla on erityistarpeita, takaamaan heille nopean pääsyn mukautettuihin vastaanotto-oloihin ja antamaan menettelylliset takeet; muistuttaa, että tosiasiallista pääsyä menettelyihin koskeva oikeus on olennainen osa turvapaikkamenettelydirektiiviä, mukaan lukien oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin myös rikosoikeudellisissa menettelyissä; kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota toteuttamaan tarvittavia toimia, jotta taataan tiedonsaanti ja avoimuus tapauksissa, joissa on kyse maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden säilöönnotosta jäsenvaltioissa;
28. kehottaa komissiota ehdottamaan asetuksen (EY) N:o 862/2007 tarkistamista, jotta siihen sisällytettäisiin sukupuolieriytetyt tilastotiedot säilöönnottoyksiköiden toiminnasta, jotta voidaan parantaa ymmärtämystä pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden erityistarpeista ja vastata niihin; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita kehittämään kattavia toimintapolitiikkoja naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan kaikkien muotojen kitkemiseksi ja erityistoimenpiteitä sen varmistamiseksi, että naispuolisia turvapaikanhakijoita suojellaan ja heillä on mahdollisuus saada asiansa oikeuden ratkaistavaksi; korostaa, että maahanmuuttajanaiset voivat joutua kaksinkertaisen syrjinnän kohteiksi säilöön- ja vastaanottokeskuksissa ja että heidän on saatava naisten hygieniatuotteita sekä mahdollisuus yksityisyyteen ja terveydenhoitoon;
29. ilmaisee huolensa tiedoista, joiden mukaan järjestäytyneet rikollisuus on soluttautunut maahanmuuttajien vastaanottoon suunnattujen varojen hallintaan, ja kehottaa komissiota seuraamaan tiiviisti näiden varojen käyttöä sekä varmistamaan, että väärinkäytökset tutkitaan ja että niistä vastuussa olevat asetetaan syytteeseen;

Tiistai 13. joulukuuta 2016

30. kehottaa jäsenvaltioita pidättymään lietsomasta maahanmuuttajia ja turvapaikanhakijoita koskevaa pelkoa ja vihaa kansalaistensa keskuudessa poliittisen hyödyn tavoittelemiseksi; kehottaa siksi jäsenvaltioita toteuttamaan myönteisiä kampanjoita, joilla pyritään parantamaan kansalaisen suhtautumista kotouttamiseen;

31. pitää valitettavana, että komissio ei ole edelleenkään noudattanut 14. syyskuuta 2011 asunnottomuudesta ⁽¹⁾ ja 16. tammikuuta 2014 asunnottomia ⁽²⁾ koskevasta EU:n strategiasta annettuja parlamentin päätöslauselmia, etenkin niiden 10 ja 11 kohtaa; painottaa, että asunnottomia koskevan EU:n strategian perustelut ovat edelleen päteviä;

Vapaus ja turvallisuus

32. on tyytyväinen komission aloitteisiin ja keskeisiin toimiin jäsenvaltioiden välisen turvallisuusyhteistyön tiivistämiseksi ja EU:n tehokkaan vastauksen esittämiseksi terrorismiin ja turvallisuusuuhkiin Euroopan unionissa ja tukee täysin toimenpiteitä, joilla viitotetaan tietä kohti tosiasiallisen turvallisuusunionin perustamista; kehottaa jäsenvaltioita toimimaan toistensa kanssa täydessä yhteistyössä ja parantamaan tietojenvaihtoa niiden kesken sekä Europolin ja muiden keskeisten EU:n virastojen kanssa; korostaa, että on tärkeää kunnioittaa perusoikeuksia terrorismin torjunnassa; kehottaa arvioimaan kaikki nykyiset terrorismin torjuntatoimenpiteet;

33. korostaa, että kaikki valikoimattoman joukkoseurannan järjestelmät merkitsevät vakavaa puuttumista kansalaisten perusoikeuksiin; korostaa, että tiedusteluelinten valvontavalmiuksia koskevien lainsäädäntöehdotusten olisi aina oltava perusoikeuskirjan sekä suhteellisuus- ja tarpeellisuuseriaatteen mukaisia; tunnustaa jäsenvaltioiden yksinomaisen toimivallan tässä suhteessa, mutta kuitenkin kehottaa komissiota seuraamaan tiiviisti sitä, että tällainen lainsäädäntöä koskeva kehityskulku on perussopimusten mukainen, koska siihen liittyy tärkeitä oikeudellisia kysymyksiä;

34. korostaa, että jäsenvaltioiden olisi aina hätätilannetta koskevia toimia toteuttaessaan noudatettava perussopimuksia ja Euroopan ihmisoikeussopimusta; korostaa, että kaikki poikkeukset olisi rajoitettava siihen, mitä tilanne ehdottomasti edellyttää ja niiden olisi oltava yhdenmukaisia kansainväliseen oikeuteen perustuvien kyseisen jäsenvaltion velvoitteiden kanssa;

35. toistaa kaikille jäsenvaltioille esittämänsä kehotuksen varmistaa, että niiden kansallinen lainsäädäntö ja tiedustelupalvelualan valvontamekanismit ovat yhdenmukaisia perusoikeuskirjan ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen kanssa;

36. kehottaa kaikkia radikalisoitumisen ja terrorismin torjunnan alalla työskenteleviä lainvalvontaelimiä ja viranomaisia osallistumaan näihin toimiin myös paikallisella ja alueellisella tasolla ja varmistamaan, että ne saavat toiminnassaan tarvitsemaansa koulutusta ja tietoa; on huolissaan poliittisten ja uskonnollisten liikkeiden sekä terroristiliikkeiden osoittamasta lisääntyvästä vihamielisyydestä toimittajia ja tiedotusvälineitä kohtaan; kehottaa jäsenvaltioita takaamaan toimittajille ja tiedotusvälineille asianmukaisen suojan ja puuttumaan toimittajiin kohdistuviin hyökkäyksiin käytettävissä olevin laillisin keinoin;

37. korostaa, että uhrien, myös terrorismin uhrien, asianmukainen kohtelu on keskeisen tärkeää heidän perusoikeuksiansa turvaamisen kannalta; kehottaa tässä yhteydessä toteuttamaan vankkoja toimenpiteitä ja mekanismeja uhrien yksilöllisten tarpeiden täyttämiseksi, myös rikoksen uhreja koskevan direktiivin (2012/29/EU) täytäntöönpanon perusteellisen arvioinnin avulla, jotta taataan, että EU:ssa rikoksen uhriksi joutuneet henkilöt voivat turvautua tiettyihin vähimmäisoikeuksiin;

38. katsoo, että unionin kansalaisten radikalisoitumisen ja terroristijärjestöihin värväämisen ehkäisemistä koskevan kokonaisvaltaisen toimintalinjan menestyksellinen toteuttaminen on mahdollista ainoastaan, jos siihen liittyy pitkän aikavälin ja ennakoivia radikalismista luopumista koskevia, lainkäyttöalalla toteutettuja menettelyjä sekä koulutus- ja kotouttamistoimenpiteitä ja kulttuurien välistä vuoropuhelua; korostaa, että on kehitettävä sosiaalista osallisuutta ja kotouttamista koskevia strategioita, joilla puututaan syrjintään, joka estää koulutuksen, työpaikan ja asunnon saannin;

⁽¹⁾ EUVL C 51 E, 22.2.2013, s. 101.

⁽²⁾ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2014)0043.

Tiistai 13. joulukuuta 2016

39. kehottaa komissiota tukemaan jäsenvaltioita radikalisoitumisen ja väkivaltaisten ääriliikkeiden ehkäisemistä koskevilla toimillaan, joiden on perustuttava eurooppalaisten arvojen, suvaitsevaisuuden ja yhteishengen edistämiseen ilman leimaamista;

40. toteaa, että syrjinnän vastaisen lainsäädännön johdonmukainen soveltaminen on osa strategioita, joilla ehkäistään radikalisoitumista ja mahdollistetaan ääriliikkeisiin kuuluvien luopuminen radikalisoitumisesta; muistuttaa, että uskonnollisten yhteisöjen syrjäyttäminen ja syrjintä Euroopan unionissa voi luoda hedelmällisen pohjan sille, että haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt liittyvät äärijärjestöihin, jotka voivat olla väkivaltaisia;

41. katsoo, että olisi vahvistettava unionin tason varhaisvaroitus- ja vastatoimijärjestelmää sellaisten yksilöiden määrittämiseksi, joihin liittyy suuri radikalisoitumisriski; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita toteuttamaan koulutuksen avulla enemmän toimia radikalisoitumisen ehkäisemiseksi; kannustaa jäsenvaltioita edistämään verkkoaloitteita, joiden tarkoituksena on torjua radikaalien ryhmien toimia, ja sisällyttämään tämän ulottuvuuden internetiin liittyvien riskien torjumista koskeviin oppitunteihin kouluissa; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita toteuttamaan enemmän toimia tukeakseen tälle riskille alttiiden henkilöiden perheitä; kehottaa vaihtamaan parhaita käytäntöjä ja laatimaan kuvauksen sellaisen ääriliikehännän, radikalisoitumisen ja keskustelun torjumisesta, joka yllyttää ihmisiä järjestämään ja toteuttamaan terroristi-iskuja Euroopassa; painottaa, että tarvitaan tiiviimpää toimivaltaisten kansallisten viranomaisten ja unionin viranomaisten välistä rajat ylittävää yhteistyötä, jonka tarkoituksena on parantaa tietojen vaihtoa, jotta terroristiverkkoja voidaan torjua tehokkaammin; kehottaa jäsenvaltioita käyttämään nykyisiä yhteistyövälineitä mahdollisimman laajasti; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita vaihtamaan parhaita käytäntöjä riskille alttiiden henkilöiden radikalisoitumisen ehkäisemiseksi erityisesti vankiloissa;

42. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita panemaan täytäntöön normeja, joilla taataan kidutuksen vastaisen komitean (CPT) suositusten ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpano sekä tutkintavankeuden että rikosoikeudellisen seuraamuksen yhteydessä;

43. toistaa komissiolle esitetyt eurooppalaisen pidätysmääräyksen tarkistamista koskevat suositukset erityisesti suhteellisuustarkistuksen ja perusoikeuspoikkeuksen käyttöönotosta;

Ihmiskauppa

44. kehottaa EU:n lainvalvontavirastoja tehostamaan rikollisia ihmiskauppaverkostoja ja niiden tukijoita koskevia toimia ja tekemään toistensa kanssa entistä enemmän yhteistyötä sekä kiinnittämään erityistä huomiota lapsiin kohdistuviin rikoksiin; korostaa tarvetta kouluttaa eri yksiköitä, jotka ovat yhteydessä ihmiskaupan uhreihin tai mahdollisiin uhreihin, jotta niitä autetaan tunnistamaan paremmin nämä henkilöt ja tarjoamaan heille riittävää tukea, ja varmistamaan, että tässä koulutuksessa korostetaan perusoikeuksien kunnioittamista sekä erityisen haavoittuvassa tilanteessa olevien henkilöiden tarpeita;

45. panee merkille, että ihmiskaupan torjumisessa saavutettua edistystä tarkastelevan komission kertomuksen mukaan järjestäytyneet rikollisryhmät tavoittavat uusien teknologioiden avulla paljon laajemmassa mitassa kuin koskaan aiemmin suuren joukon mahdollisia uhreja, sillä monet ihmiskaupan ja etenkin seksuaaliseen ja työvoiman hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan uhrin on värähty verkossa; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita hyväksymään toimenpiteitä, joilla estetään ja torjutaan uuden teknologian käyttö työkaluna erityisesti naisten ja tyttöjen etsimiseen ihmiskaupan uhreiksi;

46. korostaa, että lapset ovat haavoittuvuutensa takia ihmiskauppioiden mielikohdeita ja että ihmiskaupan uhreiksi joutuneiden lasten henkilöllisyyden selvittäminen ja tarkistaminen on kasvava ongelma; huomauttaa, että jotkut jäsenvaltiot katsovat lapsikaupan olevan erillinen hyväksikäytön muoto, kun taas jotkut liittävät lapsiuhrit aikuisiin, mikä haittaa mahdollisuutta luoda kokonaisvaltainen tiedustelukuva ja määrittää parhaat EU:n laajuiset tutkintatoimet; kehottaa siksi kehittämään välineitä, joiden avulla tällaisia lapsia voidaan seurata tätä rikosilmiötä koskevan yhteisen määritelmän pohjalta, ja ottamaan käyttöön asianmukaisia ja kohdennettuja toimia lasten tukemiseksi prosessin aikana;

Tiistai 13. joulukuuta 2016

47. toteaa, että holhoojan osoittaminen ilman huoltajaa oleville lapsille on tärkeä turvatoimi lasten parhaan edun varmistamiseksi; kehottaa jäsenvaltioita vahvistamaan keskus-, alue- ja paikallistasolla vailla vanhempien huolenpitoa ja ilman huoltajaa olevien lasten huoltajuusjärjestelmiä ja perustamaan näitä järjestelmiä vailla vanhempien huolenpitoa olevien lasten edunvalvonnasta laaditun käsikirjan mukaisesti; toteaa, että järjestelmän täytäntöönpanon yhteydessä on keskityttävä erityisesti lasten saattajiin sekä siihen, että lapsen paras etu mielessä pitäen lasta ei eroteta perheestään tai epävirallisesta saattajastaan;

48. kehottaa jäsenvaltioita ponnistelemaan tasapuolisesti kaikenlaisen hyväksikäytön uhrien löytämiseksi, suojelemiseksi ja avustamiseksi ja ottamaan työmarkkinaosapuolet, yksityinen sektori, ammattijärjestöt ja kansalaisyhteiskunta aktiivisesti mukaan sekä varmistamaan uhrien suojelupäätösten vastavuoroinen tunnustaminen unionissa; kehottaa jäsenvaltioita panemaan täysimääräisesti ja oikein täytäntöön ihmiskaupan torjuntaa koskevan EU:n direktiivin ja erityisesti sen 8 artiklan, jossa kehoitetaan välttämään uhrien kriminalisointia, sekä lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston torjumisesta annetun direktiivin, ja kehottaa jäsenvaltioita sekä EU:n toimielimiä ja virastoja tehostamaan ihmiskaupan torjuntaa koskevaa yhteistyötään, parhaiden käytäntöjen vaihto mukaan luettuna, EU:n ihmiskaupan torjunnan koordinaattorin tuella sekä ihmiskaupan torjunnan kansallisista raportteista tai vastaavista järjestelyistä koostuvan EU-verkoston puitteissa;

49. kehottaa Euroopan unionia ja jäsenvaltioita ratifioimaan Euroopan neuvoston yleissopimuksen ihmiskaupan vastaisista toimista; korostaa, että jäsenvaltioita ja Europolin kaltaisia asiaankuuluvia virastoja olisi tuettava niiden pyrkimyksissä mahdollistaa ihmiskauppaa helpottavien henkilöiden syytteeseen asettaminen; kehottaa myös jäsenvaltioita puuttumaan kansallisissa strategioissaan ja toimintasuunnitelmissaan ihmiskaupan ja ihmisten hyväksikäytön kysyntäpuoleen;

50. korostaa, että koulutus on tehokas ihmiskaupan ja hyväksikäytön ehkäisykeino, ja kehottaa jäsenvaltioita panemaan keskus-, alue- ja paikallistasoilla täytäntöön rikollisuuden ehkäisemistä koskevia koulutusohjelmia kansallisten opetussuunnitelmien yhteydessä sekä edistämään ja valtavirtaistamaan rikollisuuden ehkäisemiseen tähtäviä ohjelmia ja tiedotustoimia;

51. muistuttaa tarpeesta tehostaa toimenpiteitä ihmiskaupan uhrien tuottamien tavaroiden tai palvelujen kulutuksen ehkäisemiseksi ja estämiseksi; korostaa, että tällaiset toimenpiteet olisi sisällytettävä tämän viitsauksen torjuntaa koskevaan unionin strategiaan, jossa myös yritysten olisi oltava mukana;

52. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tunnustamaan ihmiskaupan lunnaiden toivossa sekä siihen liittyvän vakavan kidutuksen ihmiskaupan muodoksi; katsoo, että vakavasti traumatisoituneet eloonjääneet on katsottava rikollisen ihmiskaupan muodon uhreiksi, joiden on saatava suojelua, hoitoa ja tukea ⁽¹⁾;

Syrjinnän, muukalaisvihan, viharikosten ja vihapuheen torjunta

53. ilmaisee huolensa afrofobian, romanivastaisuuden, juutalaisvastaisuuden, islaminpelon ja maahanmuuttajavastaisuuden muodossa ilmenevästä lisääntyvästä rasismista ja muukalaisvihasta; kehottaa jäsenvaltioita suojelemaan ajatuksen-, omantunnon-, uskonnon- ja vakaumuksenvapautta; kehottaa unionia ja sen jäsenvaltioita sisällyttämään moniperusteisen syrjinnän torjumisen tasa-arvoa koskeviin politiikkoihinsa; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tehostamaan parhaiden käytäntöjen vaihtoa ja vahvistamaan yhteistyötään rasismien, muukalaisvihan, homofobian, transfobian ja muiden suvaitsemattomuuden muotojen torjumiseksi ja ottamaan siihen täysimääräisesti mukaan kansalaisyhteiskunnan perusoikeusviraston kaltaisten asianomaisten sidosryhmien panoksen ohella;

54. on tyytyväinen perusoikeuksia koskevan vuoden 2015 keskustelutilaisuuden tuloksiin sekä juutalais- ja muslimivihan torjunnasta vastaavien koordinaattorien nimitykseen; kehottaa EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita koordinoimaan ja tehostamaan politiikkatoimia, joilla puututaan juutalais- ja muslimivihaan, keskustelutilaisuudessa määritettyjen keskeisten toimien välitön täytäntöönpano mukaan luettuna;

55. pitää valitettavana, että vuonna 2008 ehdotettua yhdenvertaista kohtelua koskevaa direktiiviä ei ole vielä hyväksytty neuvostossa; toistaa neuvostolle kehotuksensa hyväksyä mahdollisimman pian tätä ehdotusta koskevan kantansa; kannustaa komissiota pyrkimään konkreettiseen edistykseen EU:n syrjinnänvastaisessa toimintasuunnitelmassa;

⁽¹⁾ Tällainen ihmiskaupan muoto on jo esitelty Eritrean tilanteesta 10. maaliskuuta 2016 annetussa Euroopan parlamentin päätöslauselmassa. Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2016)0090.

Tiistai 13. joulukuuta 2016

56. tuomitsee rasismiin, muukalaisvihan, uskontoon liittyvän suvaitsemattomuuden tai henkilön vammaisuuteen, seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuoli-identiteettiin tai vähemmistöasemaan liittyvien ennakkoluulojen aiheuttamat vihapuhe- ja viharikostapaukset, joita ilmenee unionissa päivittäin; pitää valitettavana vihapuheen lisääntymistä tietyissä instituutioissa, poliittisissa puolueissa ja tiedotusvälineissä; kehottaa EU:ta näyttämään esimerkkiä ja vastustamaan vihapuhetta toimielimissään;

57. on huolestunut vihapuheen yleistymisestä internetissä; suosittaa, että jäsenvaltiot ottavat käyttöön yksinkertaisen menettelyn, jolla kansalaiset voivat ilmoittaa vihapuheesta verkossa; pitää myönteisenä komission ilmoitusta verkossa lausutun vihapuheen torjumista koskevista käytännösäännöistä ja kannustaa noudattamaan niitä ja jatkamaan pyrkimyksiä yksityisen sektorin ja kansalaisyhteiskunnan kanssa tehtävän yhteistyön vahvistamiseksi; muistuttaa, että tässä suhteessa toteutettavat toimet eivät saa olla ristiriidassa sananvapauden ja erityisesti myös lehdistönvapauden liittyvien peruseriaatteiden kanssa;

58. ilmaisee huolensa siitä, että uhrit eivät ilmoita viharikoksista riittämättömien takeiden vuoksi ja että viranomaiset eivät tutki ja tuomitse asianmukaisesti viharikoksia jäsenvaltioissa; kehottaa jäsenvaltioita kehittämään ja jakamaan viharikosten ja vihapuheen raportoimiseen tarkoitettuja välineitä ja mekanismeja ja varmistamaan, että kaikki väitettyä viharikosta tai vihapuhetta koskevat tapaukset tutkitaan tehokkaasti, että niihin liittyvät henkilöt asetetaan syytteeseen ja että ne käsitellään oikeudessa kansallisen lainsäädännön ja tarvittaessa rasismiin ja muukalaisvihan torjumisesta annetun puitepäätöksen, unionin ja kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden sekä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiaan liittyvän oikeuskäytännön mukaisesti siten, että samalla varmistetaan sananvapautta ja tiedonsaannin vapautta koskeva oikeus sekä yksityisyyden suoja ja tietosuojat;

59. ilmaisee huolensa siitä, että useat jäsenvaltiot eivät ole vielä saattaneet puitepäätöksen 2008/913/YOS määräyksiä asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöään, ja kehottaa asianomaisia jäsenvaltioita tekemään niin ja panemaan sen ja rikoksen uhreista annetun direktiivin 2012/29/EU täysimääräisesti täytäntöön; kehottaa komissiota seuraamaan näiden välineiden saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja käynnistämään tarvittaessa rikkomismenettelyjä; panee merkille, että jotkut jäsenvaltiot ovat laajentaneet syrjinnän uhreille annettavan suojelun koskemaan myös muita perusteita, kuten seksuaalinen suuntautuminen tai sukupuoli-identiteetti, kun ne panevat puitepäätöstä täytäntöön; kannustaa komissiota käynnistämään keskustelun niiden jäsenvaltioiden kanssa, joiden lainsäädäntö ei kata homofobisia motiiveja ja vihamotiiveja, jotta ne poistaisivat jäljellä olevat lainsäädännölliset aukot;

60. kehottaa komissiota tukemaan lainvalvonta- ja oikeusviranomaisille sekä asiaankuuluville unionin virastoille tarkoitettuja koulutusohjelmia, joiden tarkoituksena on syrjivien käytäntöjen ja viharikosten ehkäiseminen ja selvittäminen; kehottaa jäsenvaltioita antamaan tällaisten rikosten tutkinnasta ja syytteeseenpanosta vastaavien viranomaisten käyttöön käytännön välineet ja asiantuntemuksen, joita he tarvitsevat puitepäätöksen kattamien rikosten tunnistamisessa ja käsittelyssä sekä uhrien kanssa vuorovaikutuksessa toimimisessa ja viestinnässä;

61. toteaa, että eriarvoisuuden koko laajuus EU:ssa on jäänyt selvittämättä, koska jäsenvaltioiden keräämiä vertailukelpoisia ja eriytettyjä tasa-arvoa koskevia tietoja ei ole saatavilla; katsoo, että tällaisten tietojen kerääminen jäsenvaltioissa on olennaista EU:n tasa-arvolainsäädännön täytäntöönpanemista koskevien merkityksellisten toimintapolitiikkojen laadinnan kannalta; kehottaa Euroopan komissiota ja neuvostoa tunnustamaan, että tarvitaan luotettavia ja vertailukelpoisia yhdenvertaisuutta koskevia tietoja, joiden avulla voidaan mitata eri syiden mukaan jaoteltua syrjintää ja toimittaa tietoja poliittista päätöksentekoa varten; kehottaa kumpaakin toimielintä määrittelemään yhdenmukaiset yhdenvertaisuutta koskevien tietojen keräysperiaatteet, jotka perustuvat itsemäärittelyyn, EU:n tietosuojanormeihin ja asiaankuuluvien yhteisöjen kuulemiseen;

62. kehottaa unionin toimielimiä ja jäsenvaltioita sekä alue- ja paikallisviranomaisia vahvistamaan ihmisoikeuksia ja kulttuurien välistä toimintaa koskevan koulutuksen roolia kansallisissa opetussuunnitelmissa keinona ehkäistä rasismia ja kaikkia suvaitsemattomuuden muotoja, ja kehottaa edistämään oikeuksia koskevia tiedotustoimia; katsoo, että kattavaan ihmisoikeuskasvatukseen on sisällytettävä myös riittävästi menneisyyden ihmisoikeusrikkomuksia ja institutionaalista rasismia sekä muistin merkitystä koskevaa koulutusta;

63. pitää välttämättömänä, että kaikki jäsenvaltiot osallistuvat kansallisiin tai kansainvälisiin rikostutkintoihin, joissa pyritään selvittämään vastuunjako sekä selvittämään totuus ja varmistamaan, että uhrit saavat oikeutta ja korvauksia näistä rikoksista ihmisyyttä vastaan, joihin totalitaariset hallinnot syyllistyvät unionissa; kehottaa jäsenvaltioita takaamaan, että oikeusalan ammattilaiset saavat tämän alan koulutusta; pyytää komissiota toteuttamaan puolueettoman arvioinnin näiden prosessien tilasta demokraattisen muistin vaalimiseksi kaikissa jäsenvaltioissa; varoittaa, että demokraattista muistia koskevien kansainvälisten suositusten ja yleistoimivaltaa koskevien periaatteiden noudattamatta jättäminen loukkaavat oikeusvaltion peruseriaatteita;

Naisten oikeudet ja naisiin kohdistuva väkivalta

64. pitää valitettavana, että sukupuolten tasa-arvoa ei ole vielä saavutettu, että monilla aloilla ei ole saatu aikaan parannuksia ja että naisten perusoikeuksia loukataan edelleen; tuomitsee kaikenlaisen naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan, kuten perheväkivallan, kunniamurhat, pakkoavioliitot, ihmiskaupan ja naisten sukuelinten silpomisen; katsoo, että tällaiset käytännöt eivät voi koskaan olla perusteltuja ja että ne olisi kriminalisoitava ja niistä olisi rangaistava ja että EU:n ja kansallisten viranomaisten olisi tehostettava yhteistyötään erityisesti hyvien käytäntöjen vaihdon avulla sekä parannettava kaikenlaista naisiin kohdistuvaa väkivaltaa koskevien tietojen keräämistä ja vertailtavuutta, moninkertainen syrjintä mukaan luettuna; katsoo, että kaikkien unionissa asuvien on kunnioitettava lainsäädäntöä ja naisten oikeuksia ja ihmisarvoa alkuperäisestä kulttuuristaan ja perinteistään riippumatta;

65. pitää valitettavana, että naisia ja tyttöjä ei suojella väkivallalta samalla tavoin kaikissa jäsenvaltioissa; korostaa, että naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan torjuntaa on tehostettava edelleen monin tavoin; kehottaa EU:ta allekirjoittamaan ja ratifioimaan Istanbulin yleissopimuksen komission käynnistettyä menettelyn maaliskuussa 2016; muistuttaa jäsenvaltioita siitä, että EU:n liittyminen Istanbulin yleissopimukseen ei vapauta niitä yleissopimuksen allekirjoittamiselta, ratifioinnilta ja täytäntöönpanolta, ja kehottaa niitä tekemään niin; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tarkastelemaan nykyistä lainsäädäntöä uudelleen ja pitämään naisiin kohdistuvan väkivallan asialistan kärjessä, koska sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa ei tulisi suvaita; toistaa komissiolle esittämänsä kehotuksen laatia ehdotus säädökseksi sellaisten toimenpiteiden vahvistamisesta, joilla edistetään ja tuetaan naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan torjumista koskevia jäsenvaltioiden toimia;

66. kehottaa jäsenvaltioita sekä alue- ja paikallisviranomaisia toteuttamaan entistä enemmän tiedotuskampanjoita, joilla ehkäistään väkivaltaa ja rohkaistaan naisia ilmoittamaan rikoksista; kehottaa jäsenvaltioita määräämään asianmukaisia ja ennaltaehkäiseviä seuraamuksia rikoksentekeijöille ja suojelemaan kaikkia väkivallan uhreja ja heidän oikeuksiaan viipymättä keskittyen erityisesti heikossa asemassa oleviin ryhmiin uhrien oikeuksia koskevan direktiivin mukaisesti; kehottaa jäsenvaltioita panemaan täysimääräisesti täytäntöön eurooppalaisesta suojelumääräyksestä annetun direktiivin 2011/99/EU, jotta voidaan varmistaa väkivallan uhreiksi joutuneiden naisten ja tyttöjen asianmukainen suojeleminen, sekä ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta annetun direktiivin 2011/36/EU, jotta voidaan suojella naisia ja tyttöjä joutumasta ihmiskaupan, väkivallan ja seksuaalisen hyväksikäytön uhreiksi; korostaa, että sukupuoleen perustuvan väkivallan uhrien olisi saatava asianmukaista hoitoa ja tukea sisäisten sääntöjen ja kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti;

67. korostaa, että sukupuoleen perustuvan väkivallan torjunta edellyttää naisiin ja tyttöihin kohdistuvien asenteiden muuttamista; kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään lisätoimiin sellaisten sukupuolistereotyyppien torjumiseksi, jotka toistavat ja vahvistavat sukupuolirooleja sellaisilla keskeisillä aloilla, joilla tällaisia stereotyyppiä ylläpidetään; kehottaa komissiota jakamaan jäsenvaltioiden parhaita käytäntöjä sukupuoliin liittyvien stereotyyppien käsittelemiseksi kouluissa; kehottaa jäsenvaltioita tarjoamaan poliisille, oikeuslaitoksen henkilökunnalle ja tuomareille sensitiivisyyttä koskevaa ja muuta tarpeellista erityiskoulutusta, jotta nämä kykenevät toimimaan asianmukaisesti sukupuoleen perustuvan väkivallan osalta uhrien traumatisoitumisen ja uudelleen uhriksi joutumisen ehkäisemiseksi rikosoikeudellisen menettelyn aikana; kehottaa jäsenvaltioita auttamaan viranomaisia havaitsemaan tehokkaasti sukupuoleen perustuvan väkivallan uhrien haavoittuvuuden ja tarjoamaan näille tarvittaessa erityisiä tukipalveluja uhrien oikeuksia koskevan direktiivin mukaisesti;

68. kehottaa jäsenvaltioita tarjoamaan sukupuoleen perustuvan väkivallan uhreille riittävän määrän turvakoteja sekä kohdennettuja ja yhdennettyjä tukipalveluita, psykologinen apu ja neuvonta mukaan luettuina; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan kaikin mahdollisin tavoin sukupuoleen perustuvan väkivallan uhreja auttavia kansalaisyhteiskunnan järjestöjä;

69. kehottaa jäsenvaltioita puuttamaan perheväkivallan uhreiksi joutuvien vammaisten naisten tilanteeseen, koska nämä eivät usein pääse pakoon väkivaltaisesta suhteesta;

70. ilmaisee vakavan huolensa edelleen esiintyvistä sukuelinten silpomista koskevasta jatkuvasta käytännöstä, joka on naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan vakava muoto; kehottaa jäsenvaltioita lisäämään kaikkien asianosaisten toimijoiden tietoisuutta ja keskittymään ennaltaehkäisyyn naisten sukupuolielinten silpomista koskevissa toimintapolitiikoissaan; kehottaa lisäksi jäsenvaltioita toimimaan kiinteässä yhteistyössä, jotta ne voisivat tehostaa tietojen keräämistä ja lisätä ymmärrystä tästä ilmiöstä, jotta naisten ja tyttöjen silpomisen lopettamiseen tähtäviin toimien tulokset olisivat mahdollisimman hyvät;

Tiistai 13. joulukuuta 2016

71. tuomitsee vahvasti unionissa julkisilla paikoilla usein tapahtuneet ahdistelut ja raiskaukset ja katsoo, että kaikkien naisten ja tyttöjen olisi tunnettava olevansa turvassa kaikenlaiselta seksuaaliselta häirinnältä julkisilla paikoilla; kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että tällaisista teoista määrätään asianmukaiset seuraamukset, rikoksentehtäjät saatetaan oikeuden eteen ja uhreille tarjotaan suojelua; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita vahvistamaan toimiaan naispuolisten pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden suojelemiseksi, koska he ovat erityisen alttiita väkivallalle liikkeellä ollessaan;

72. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan sukupuolten tasa-arvon työpaikoilla; pitää valitettavana, että naiset kärsivät yhä syrjivistä työolosuhteista; korostaa, että naisten edustus on alhainen tieteen, teknologian ja konetekniikan alalla, yrittäjinä ja päätöksentekoprosessissa sekä yksityisellä että julkisella sektorilla, ja korostaa, että sukupuolten väliset palkkaerot ovat syrjintää, jota ei voida hyväksyä; kehottaa komissiota tehostamaan toimiaan naisten edustuksen lisäämiseksi politiikan ja talouden alalla, parantamaan naisten osallistumista koskevien tietojen keräämistä ja puuttumaan sukupuolten eriarvoisuuteen tiedotusvälineissä edistämällä parhaiden käytäntöjen vaihtoa;

73. palauttaa tässä yhteydessä mieliin, että miesten ja naisten tasa-arvo voidaan saavuttaa vain jakamalla oikeudenmukaisesti uudelleen palkallinen ja palkaton työ; panee merkille, että naisten ja tyttöjen perusoikeuksia voidaan suojella lisäämällä heidän taloudellista, sosiaalista ja poliittista vaikutusvaltaansa, edustustaan ja osallisuuttaan; toteaa, että viime vuosina esille on noussut sukupuolten tasa-arvoa vastustavia liikkeitä, jotka haastavat nykyiset saavutukset naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon alalla;

74. palauttaa mieliin iäkkäänä kohdatun köyhyyden etenkin naisten tapauksessa, mikä johtuu jatkuvasta sukupuolten välisestä palkkaerosta ja johtaa sukupuolten eläke-eroon; kehottaa jäsenvaltioita laatimaan asianmukaisia toimintapolitiikkoja, joiden avulla vastaavasti tuetaan iäkkäitä naisia ja poistetaan sukupuolten välisen erojen rakenteelliset syyt; painottaa laadukkaiden julkisten palvelujen keskeistä merkitystä köyhyyden ja etenkin naisten köyhyyden torjumisessa;

75. huomauttaa, että kotitaloustyöntekijät ovat pääasiassa naisia, ja kehottaa jäsenvaltioita vauhdittamaan ILO:n kotitaloustyöntekijöitä koskevan yleissopimuksen ratifioimista ja täytäntöönpanoa neuvoston päätöksen 2014/51/EU perusteella tärkeänä välineenä ihmisarvoisten työehtojen varmistamiseksi;

76. kehottaa komissiota toteuttamaan toimenpiteitä, joilla vastataan äitien ja isien tarpeisiin, jotka koskevat erilaisia lomiam eli äitiys-, isyys- ja vanhempainlomaa sekä hoitovapaaat; kehottaa toteuttamaan konkreettisia toimia, joilla vahvistetaan entisestään vanhempainlomaa koskevia oikeuksia; panee merkille, että työssäkäyvien perheiden työ- ja yksityiselämän tasapainoon liittyviin haasteisiin vastaamista koskevista uusista toimenpiteistä laaditun komission etenemissuunnitelman mukaisesti ehdotetaan hoitovapaan käyttöönottoa; odottaa komission jatkotoimia äitiyslomaan koskevan ehdotuksen perumisen jälkeen;

77. korostaa riskejä, jotka liittyvät siihen, että internetiä, sosiaalista mediaa ja muun tyyppisiä tekniikoita käytetään mahdollisesti naisten valvontaan, uhkailuun ja nöyryyttämiseen, ja korostaa tiedotuskampanjoiden merkitystä tässä suhteessa;

78. kehottaa komissiota ottamaan sukupuolinäkökulman huomioon kaikilla politiikan aloilla ja kaikissa lainsäädäntöehdotuksissa, jotta sukupuolten tasa-arvoa voidaan edistää entistä tehokkaammin, mukaan luettuna järjestelmällinen sukupuolivaikutusten arviointi osana perusoikeuksien toteutumisen arviointia ja sisällytettynä muun muassa ehdokasvaltioiden kanssa käytävien vuoropuhelujen kriteereihin;

79. ottaa huomioon, että naisten seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet liittyvät moniin ihmisoikeuksiin, joita ovat oikeus elämään, oikeus olla vapaa kidutuksesta, oikeus terveyteen, oikeus yksityisyyteen, oikeus koulutukseen ja syrjäntäkielto; korostaa, että jäsenvaltioiden velvollisuutena on kunnioittaa, suojella ja noudattaa ilman pakottamista, syrjintää ja väkivaltaa kaikkien naisten ja tyttöjen seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia; korostaa tässä suhteessa, että vammaisilla henkilöillä on oikeus nauttia perusoikeuksistaan yhdenvertaisesti muiden kanssa;

80. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita ottamaan huomioon ehkäisevän terveydenhoidon saamista koskevan perusoikeuden; korostaa unionin roolia tätä asiaa koskevan tietämyksen lisäämisessä ja parhaiden käytäntöjen edistämässä myös EU:n terveysstrategian puitteissa, kun samalla kunnioitetaan jäsenvaltioiden toimivaltaa ja otetaan huomioon, että terveys on perusihmisoikeus, joka on olennaisen tärkeä muiden ihmisoikeuksien toteutumiselle; palauttaa tässä yhteydessä mieliin, että EU:n sisäisten ja ulkoisten ihmisoikeustoimien yhtenäisyys ja johdonmukaisuus ovat hyvin tärkeitä;

Tiistai 13. joulukuuta 2016

81. toteaa, että hengen pelastavien seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelujen, kuten hengen pelastavan abortin, kieltäminen on vakava ihmisoikeusrikkomus;

82. tuomitsee kaikki kaupallisen sijaissyntytyksen muodot;

Lapset

83. panee huolestuneena merkille, että lapsiköyhyyttä esiintyy edelleen paljon EU:ssa ja että köyhyydessä elävien alaikäisten lukumäärä on kasvussa; palauttaa mieliin, että lasten hyvinvointiin panostaminen ja heidän nostaminen köyhyydestä ei ole ainoastaan moraalinen välttämättömyys vaan myös sosiaalinen ja taloudellinen painopiste; kannustaa jäsenvaltioita ja EU:ta käynnistämään ohjelmia, joilla pyritään nimenomaisesti edistämään lasten hyvinvointia ja tervettä kehitystä; kehottaa jäsenvaltioita tehostamaan toimiaan lapsiköyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi panemalla tehokkaasti täytäntöön komission suosituksen "Investoidaan lapsiin – murretaan huono-osaisuuden kierre" sekä laatimalla yhdenmetyjä strategioita, joilla tuetaan riittävien resurssien saantia, helpottavat edullisten ja laadukkaiden palvelujen saantia; kehottaa komissiota toteuttamaan lisätoimenpiteitä suosituksen täytäntöönpanon valvomiseksi; kehottaa laatimaan toimia ja ohjelmia, joilla pyritään torjumaan yhä lisääntyvää alaikäisten koulutuksellista köyhyyttä, jotta voidaan lisätä heidän sosiaalista osallisuuttaan; kehottaa komissiota harkitsemaan lapsitakuun käyttöön ottamista lapsiköyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi;

84. tuomitsee kaikki lapsiin kohdistuvan syrjinnän muodot ja suhtautuu myönteisesti siihen, että Euroopan neuvosto hyväksyi lasten oikeuksia koskevan strategiansa (2016–2021), jossa myös keskitytään tarpeeseen puuttua vammaisiin lapsiin, maahanmuuton vaikuttamiin lapsiin, romanilapsiin ja HLBTI-lapsiin kohdistuvaan syrjintään; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ryhtymään yhdessä toimiin lapsiin kohdistuvan syrjinnän poistamiseksi; kehottaa erityisesti jäsenvaltioita ja komissiota asettamaan lapset selkeästi etusijalle alue- ja koheesiopolitiikan, esimerkiksi Euroopan vammaisstrategian, romanien integraatiota edistävälle kansallisille strategioille laaditun EU:n kehyksen ja EU:n tasa-arvo- ja syrjimättömyyspolitiikan, suunnittelussa ja täytäntöönpanossa; muistuttaa, että on tärkeää suojella ja edistää romanilasten yhdenvertaisia mahdollisuuksia terveydenhuoltoon, ihmisarvoiseen asumiseen ja koulutukseen;

85. kannustaa jäsenvaltioita toteuttamaan julkisia koulutus- ja tiedotuskampanjoita, joissa kehoitetaan kiinnittämään huomiota lapsen oikeuteen saada suojelua ja edistetään myönteisiä ja väkivallattomia suhteita lasten kanssa;

86. tuomitsee painokkaasti lapsiin kohdistuvan kaikenlaisen väkivallan ja hyväksikäytön kaikilla tasoilla, siis kodeista kouluihin, julkisissa tiloissa sekä nuorten säilöönottokeskuksissa; kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan asianmukaisia toimia, joilla estetään kaikki lapsiin kohdistuvan fyysisen ja psyykkisen väkivallan muodot ja suojellaan heitä niiltä, mukaan luettuina fyysinen ja seksuaalinen väkivalta, seksuaalinen hyväksikäyttö, lapsityövoima, pakkoavioliitot, kunniamurhat, naisten sukupuolielinten silpominen ja lapsisotilaiden värväminen; painottaa virallisten sääntöjen käyttöönoton merkitystä lapsiin kohdistuvien ruumiillisten rangaistusten kieltämiseksi ja seuraamusten määräämiseksi niistä ja kehottaa komissiota lisäämään jäsenvaltioiden välistä vertaisoppimista sen selvittämiseksi, miten koulukiusaamiseen voitaisiin parhaiten puuttua haavoittuvat lapsiryhmät huomioon ottaen;

87. kehottaa luomaan monivaiheisen lastensuojelujärjestelmän, jossa kunnioitetaan täysimääräisesti lapsen perusoikeuksia hänen etunsa mukaisesti; korostaa, että tällä järjestelmällä ei pitäisi pyrkiä rankaisemaan vanhempia ja hoidon tarjoajia vaan sillä on tarkoitus antaa selkeä viesti siitä, että minkäänlaisista lapsiin kohdistettua fyysistä tai henkistä väkivaltaa ei voida hyväksyä ja sen on oltava rangaistavaa, mutta lapsen erottamiseen perheestään turvaututaan vasta ehdottomasti viimeisenä keinona; muistuttaa, että julkinen lastenhoito on aina kalliimpaa kuin köyhyydessä eläville perheille suunnattu tarkoituksenmukainen ja hyvin kohdennettu tuki; toistaa komissiolle esittämänsä kehotuksen laatia lapsen oikeuksia koskeva uusi unionin strategia;

88. kehottaa luomaan lapsiystävällisiä nuoriso-oikeusjärjestelmiä, joissa lapset ymmärtävät oikeutensa ja asemansa uhreina, todistajina tai rikkomuksesta epäiltyinä; kehottaa ottamaan niin rikos- kuin siviilioikeudellisissa menettelyissä käyttöön erityisiä toimia lasten suojelemiseksi tarpeettomalta stressiltä, pelottelulta ja toistuvalla uhrin asemaan joutumiselta ottamalla huomioon rikoksesta epäiltyjä tai syytettyjä lapsia koskevista menettelytakeista rikosoikeudellisissa menettelyissä annettu direktiivi (EU) 2016/800;

Tiistai 13. joulukuuta 2016

89. kehottaa huolehtimaan siitä, että lapset voivat käyttää hätänumeroa 116 ympäri vuorokauden ja kaikkina viikonpäivinä sekä anonyymisti verkon keskustelulinjoja, jotka ovat hädässä oleville lapsille paljon kätevämpiä ja joista olisi tehtävä yhtenäinen EU:n laajuinen järjestelmä, jossa käytetään virallisia ja vähemmistökieliä; kehottaa jäsenvaltioita tukemaan Euroopan yhteistä numeroa 116111, joka on tarkoitettu lasten tukipuhelimeksi, vahvistamalla vihjelinjojen ja keskustelulinjojen valmiuksia ja eurooppalaisia verkostoja sekä varaamalla niitä varten riittävästi varoja;

90. korostaa, että lastensuojelua olisi tehostettava digitaalisessa ympäristössä ottaen huomioon, että seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvät tapaukset, joihin syyllistyvät käyttävät internetiä yhteydenottoon, ovat lisääntyneet, ja kehottaa tiivistämään julkisen ja yksityisen sektorin välistä yhteistyötä ja pyytää erityisesti viimeksi mainittua kantamaan osansa vastuusta, pidättymään lapsiin kohdistettavasta aggressiivisesta mainonnasta ja suojelemaan heitä harhaanjohtavalta mainonnalta; kannustaa asianomaisia noudattamaan hyviä esimerkkejä sosiaalisen median ehkäisy- ja valitusmenettelyistä sekä panemaan ne täytäntöön unionin laajuisesti; katsoo lisäksi, että lapsille olisi tiedotettava asianmukaisesti internetiin liittyvistä potentiaalisista riskeistä, jotka koskevat erityisesti henkilötietojen ilmoittamista verkossa, esimerkiksi tiedotuskampanjojen ja koulujen opetusohjelmien avulla; korostaa, että lasten verkossa tapahtuva profilointi olisi kiellettävä; tukee audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin tarkistuksen kunnianhimoisen ja vaikuttavan tuloksen varmistamista koskevia toimia erityisesti lasten suojelemiseksi digitaalisessa ympäristössä; kehottaa jäsenvaltioita puuttumaan verkkokiusaamiseen;

91. kehottaa laatimaan lapsen oikeuksien suojelemista verkossa ja verkon ulkopuolella koskevan toimenpidesuunnitelman ja palauttaa mieleen, että torjuessaan verkkorikollisuutta lainvalvontaviranomaisten on kiinnitettävä erityistä huomiota lapsiin kohdistuviin rikoksiin; korostaa tässä yhteydessä tarvetta vahvistaa oikeudellista yhteistyötä ja poliisiyhteistyötä jäsenvaltioiden keskuudessa sekä Europolin ja siihen kuuluvan Euroopan verkkorikoskeskuksen kanssa, jotta voidaan estää ja torjua verkkorikollisuutta ja erityisesti verkossa tapahtuvaa lasten seksuaalista hyväksikäyttöä;

92. kehottaa jäsenvaltioita panemaan täytäntöön lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta annetun direktiivin 2011/93/EU; kehottaa sekä kansallisia että unionin lainvalvontaviranomaisia investoimaan uusiin teknologioihin "pimeässä verkossa" (dark web) ja "syvässä verkossa" (deep web) tapahtuvien rikosten torjumiseksi; korostaa, että Eurojustille ja Europolille on osoitettava riittävät varat, jotta ne voivat entistä paremmin tunnistaa uhrit, torjua seksuaalisten hyväksikäyttäjien organisoituja verkostoja sekä vauhdittaa verkossa ja verkon ulkopuolella levitettävän lasten hyväksikäyttöön liittyvän materiaalin havaitsemista, analysointia ja sitä koskevaa neuvontaa;

93. katsoo, että osallistamista koskevissa politiikkatoimissa olisi keskityttävä voimakkaasti lapsiin, sillä lapset toimivat yhteisymmärryksen siltoina kulttuurien ja yhteiskuntien välillä;

94. palauttaa mieliin, että ihmiskaupan torjumisessa saavutettua edistystä tarkastelevan vuonna 2016 laaditun komission kertomuksen mukaan vähintään 15 prosenttia rekisteröidyistä uhreista oli lapsia; kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään välittömästi toimiin ja reagoimaan Europolin ilmoitukseen, jonka mukaan vähintään 10 000 ilman huoltajaa olevaa pakolais- ja maahanmuuttajalasta katosi EU:ssa vuonna 2015; kehottaa jäsenvaltioita ja unionin virastoja lisäämään kiireellisesti ponnistelujaan rajat ylittävän yhteistyön, tietojenvaihdon ja yhteisten tutkimusten ja operaatioiden saralla lapsikaupan ja rajat ylittävän järjestäytyneen rikollisuuden, lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja muunlaisten hyväksikäytön muotojen torjumiseksi ja lasten suojelemiseksi; kehottaa jäsenvaltioita ja unionin virastoja jouduttamaan pätevien holhoojien nimeämistä lapsille ja varmistamaan, että lapsen paras etu otetaan aina huomioon; kehottaa jäsenvaltioita rekisteröimään ja tunnistamaan lapset lapsiystävällisesti ja estämään heidän katoamisensa varmistamalla, että heidät kirjataan kansallisiin lastensuojelujärjestelmiin; suosittaa, että kadonneita lapsia koskevia nykyisiä välineitä vahvistetaan, kadonneita lapsia koskevat eurooppalaiset vihjelinjat mukaan luettuina; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita hyödyntämään täysimääräisesti Euroopan unionin perusoikeusviraston asiantuntemusta lasten suojelun ja nykyisessä maahanmuuttotilanteessa haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten suojelun parantamiseksi erityisesti järjestelykeskuksissa; palauttaa mieliin, että lasten oikeudet ja lapsen etu on otettava huomioon ja sitä on arvioitava kaikissa EU:n toimintapolitiikoissa ja toimissa, maahanmuutto- ja turvapaikka-asiat mukaan luettuina;

95. kehottaa jäsenvaltioita kiinnittämään erityistä huomiota ohjelmiin, joilla pyritään välttämään varhaista koulunkäynnin keskeyttämistä, sekä kokeilemaan ja jakamaan tämän alan parhaita käytäntöjä;

Tiistai 13. joulukuuta 2016

Vähemmistöjen oikeudet

96. korostaa, että vähemmistöt, jotka ovat eläneet enemmistökulttuurien kanssa yhdessä tai niiden rinnalla vuosisatoja Euroopassa, kohtaavat edelleen syrjintää EU:ssa; katsoo, että tämä ongelma voidaan ratkaista siten, että asetetaan vähemmistöjen oikeuksien suojelua koskevat vähimmäisvaatimukset sekä annetaan kulttuurillista monimuotoisuutta ja suvaitsevaisuutta koskevaa opetusta, koska eurooppalaisen perinnön säilyttäminen antaa lisäarvoa monimuotoisuudelle;

97. korostaa, että vähemmistöryhmillä on erityistarpeita ja että olisi edistettävä näiden ryhmien tasa-arvoa kaikilla taloudellisen, sosiaalisen, poliittisen ja kulttuurisen elämän aloilla; korostaa, että vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden perusoikeuksien ja -vapauksien kunnioittaminen ja edistäminen on erittäin tärkeää;

98. ilmaisee huolensa siitä, että nämä ryhmät kohtaavat esteitä omistusoikeuksiensa valvonnassa, oikeuspalvelujen ja muiden julkisten palvelujen sekä koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelujen saannissa sekä heidän kulttuuriinsa liittyvissä oikeuksissa, joita kaikkia saatetaan rajoittaa; kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään toimenpiteisiin sellaisten hallinnollisten tai lainsäädännöllisten esteiden poistamiseksi, jotka voisivat haitata kielellistä monimuotoisuutta EU:ssa tai kansallisella tasolla;

99. kehottaa komissiota laatimaan toimenpidestandardit vähemmistöjen suojelemiseksi, koska näiden ryhmien suojeleminen on osa ehdokasvaltioita ja jäsenvaltioita koskevia Kööpenhaminan kriteereitä; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että niiden oikeusjärjestelmillä taataan, ettei vähemmistöihin kuuluvia ihmisiä syrjitä, sekä ryhtymään ja panemaan täytäntöön kohdennettuja suojelutoimia, jotka perustuvat asiaankuuluviin kansainvälisiin normeihin;

100. kehottaa jäsenvaltioita vaihtamaan parhaita käytäntöjä vähemmistöjen ongelmien ratkomiseksi ja kannustaa toimivien ratkaisujen käyttöön koko Euroopan unionin alueella; korostaa tärkeää vähemmistöjen suojeleluun liittyvää roolia, joka alue- ja paikallisviranomaisilla voi EU:ssa olla, ja katsoo, että hallinnon uudelleenjärjestely ei saisi vaikuttaa kielteisesti heihin;

101. kehottaa Euroopan unionin perusoikeusvirastoa jatkamaan vähemmistön jäsenyyteen perustuvasta syrjintää koskevaa raportointiaan ja asiaa koskevien tietojen keräämistä;

102. kannustaa niitä jäsenvaltioita, jotka eivät vielä ole ratifioineet kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevaa puiteyleissopimusta ja alueellisia kieliä tai vähemmistökieliä koskevaa eurooppalaista peruskirjaa, tekemään viipymättä niin; muistuttaa myös tarpeesta panna täytäntöön Etjin puitteissa kehityt periaatteet;

103. kehottaa jäsenvaltioita tarkastelemaan perusteellisesti vähemmistöjen oikeuksien näkökulmaa, varmistamaan oikeuden käyttöä vähemmistökieltä ja suojelemaan kielellistä monimuotoisuutta unionissa; kehottaa komissiota lujittamaan suunnitelmaansa edistää alueellisten kielten opetusta ja käyttöä mahdollisena keinona puuttua kieleen perustuvaan syrjintään EU:ssa;

104. kehottaa EU:ta panemaan täytäntöön Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen päätöslauselman 1985 (2014) kansallisten vähemmistöjen tilanteesta ja oikeuksista Euroopassa toissijaisuusperiaatetta täysimääräisesti noudattaen; korostaa, että kaikkia hätänumeroita sekä jäsenvaltioissa mahdollisesti käytössä olevia virallisia tukipuhelimia olisi voitava käyttää maan virallisten kielten lisäksi myös maan vähemmistökielillä ja unionin pääkielillä soitonsiirtotekniikan avulla;

Vammaisten henkilöiden oikeudet

105. pitää myönteisinä EU:n edistymistä vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen täytäntöönpanossa koskevia loppupäätelmiä ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita pitämään näitä suosituksia tilaisuutena antaa myönteinen esimerkki varmistamalla, että yleissopimus pannaan täytäntöön tuloksekkaasti ja perusteellisesti mahdollisimman pian;

106. korostaa, että vammaisilla henkilöillä on yhtäläinen oikeus nauttia perusoikeuksistaan, mukaan luettuina luovuttamaton oikeus ihmisarvoon, terveyteen ja perheeseen sekä oikeus riippumattomaan asumiseen, itsenäisyyteen ja täydelliseen yhteiskuntaan sopeutumiseen, oikeussuojan, tavaroiden ja palvelujen saatavuuteen sekä äänioikeuteen ja kuluttajansuojaoikeus vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen mukaisesti; kehottaa Euroopan unionia ja sen jäsenvaltioita ryhtymään asianmukaisiin toimiin varmistaa, että kaikki vammaiset henkilöt voivat käyttää kaikkia perussopimuksissa ja EU:n lainsäädännössä vahvistettuja oikeuksiaan; panee merkille, että ihmisoikeuksiin perustuva lähestymistapa vammaisuuteen ei vielä ole saanut ehdotonta kannatusta, minkä vuoksi vammaisia henkilöitä on

Tiistai 13. joulukuuta 2016

voitu syrjiä unionissa, ja kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita lisäämään toimiaan oikeudellisten kehystensä mukauttamiseksi vastaamaan vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevasa YK:n yleissopimuksessa asetettuja vaatimuksia ja saattamaan vammaiset henkilöt tosiasiallisesti osaksi yhteiskuntaa;

107. kehottaa jäsenvaltioita laatimaan strategioita, jotta vammaisilla olisi todelliset mahdollisuudet päästä työmarkkinoille; pitää valitettavana, että osaa vammaisten henkilöiden osallistamiseen tarkoitetuista käytettävissä olevista EU:n varoista ei edelleenkaan käytetä tähän tarkoitukseen; kehottaa komissiota seuraamaan tarkoin varojen käyttöä ja ryhtymään toimiin tarvittaessa;

108. muistuttaa, että henkisesti ja psykososiaalisesti vammaisten henkilöiden perusoikeuksien toteutumisen tiellä on erityisiä esteitä, ja kehottaa jäsenvaltioita, alue- ja paikallisviranomaisia lisäämään ponnistelujaan edistääkseen näiden henkilöiden itsenäisyyttä ja heidän osallisuuttaan tasa-arvoisina muiden kanssa;

109. toteaa, että vammaiset naiset ja lapset kokevat suhteettoman paljon erilaisia ihmisoikeuksien loukkauksia, kuten koulutuksen ja terveydenhoidon kaltaisten peruspalveluiden käytön epääminen tai sijoittaminen laitoksiin, jotka sijaitsevat kaukana heidän perheistään ja yhteisöistään, ja että heihin kohdistuu muita suurempi riski joutua väkivallan, seksuaalisen hyväksikäytön, hyväksikäytön tai muunlaisen kaltoinkohtelun uhriksi; korostaa, että EU:n, jäsenvaltioiden sekä alue- ja paikallisviranomaisten on ryhdyttävä kattaviin ja sukupuolinäkökulman huomioon ottaviin politiikkatoimiin YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen sekä vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen perusteellisen täytäntöönpanon varmistamiseksi;

110. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita kehittämään paikallisyhteisöissä vammaisille lapsille ja heidän perheilleen tarjottavia tukipalveluja, edistämään laitoksiin siirtämistä ja varmistamaan, että he voivat hyödyntää osallistavaa koulutusjärjestelmää;

111. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että vammaiset henkilöt voivat käyttää hätänumeroa 112 esteettä ja että numeron tunnettuutta lisätään tiedotuskampanjoilla;

112. kehottaa EU:ta, jäsenvaltioita sekä alue- ja paikallisviranomaisia nopeuttamaan vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen 33 artiklan 2 kohdan mukaisesti perustetuille valvontajärjestelmille tarkoitettujen taloudellisten resurssien ja henkilöresurssien myöntämistä, jotta ne voivat hoitaa niille asetetut tehtävät, sekä takaamaan kyseisten järjestelmien riippumattomuuden varmistamalla, että niiden kokoonpanossa ja toiminnassa otetaan huomioon kansallisten ihmisoikeusinstituutioiden toimintaa koskevat Pariisin periaatteet;

113. kehottaa jäsenvaltioita sekä alue- ja paikallisviranomaisia varmistamaan vammaisten henkilöiden aidon osallistumisen julkiseen elämään sekä todellisen ilmaisuvapauden; toteaa, että tällaisia toimia olisi tuettava huolehtimalla tekstitysten, viittomakielisten tulkkausten, pistekirjoituksella laadittujen asiakirjojen sekä helppolukuisten esitystapojen saatavuudesta; kehottaa jäsenvaltioita laatimaan helposti saatavilla olevia ratkaisuja vammaisille pakolaisille; korostaa, että vammaiset pakolaiset, maahanmuuttajat ja turvapaikanhakijat kohtaavat erityisvaikeuksia, joiden vuoksi heillä on puutteelliset mahdollisuudet saada tietoa ja viestintää heille soveltuvassa muodossa, ja että heidät saatetaan pitää oloissa, jotka eivät tarjoa heille asianmukaista tukea tai kohtuullisia asumisen edellytyksiä;

Ikäihmiset

114. toteaa, että aktiivinen ikääntyminen ja sukupolvien välinen yhteisvastuu ovat merkittäviä kysymyksiä, joita voidaan edistää ihmisoikeuksiin perustuvan lähestymistavan avulla, sillä ne ovat yksi suurimmista taloudellisista ja sosiaalisista muutoksista, joita kehittyneet maat kohtaavat; kehottaa jäsenvaltioita kannustamaan iäkkäiden ihmisten entistä laajempaa ja aktiivisempaa osallistumista työmarkkinoille sosiaalisten ja taloudellisten aloitteiden avulla sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi sekä takaamaan heille terveydenhuoltopalvelujen vaivattoman saatavuuden;

115. korostaa, että ikään perustuvaa syrjintää on hyvin yleistä nyky-yhteiskunnassa ja että siihen liittyy usein muunlaista syrjintää, kuten rotuun tai etnisyyteen, uskontoon, vammaisuuteen, terveydentilaan tai sosioekonomiseen tilanteeseen, sukupuoli-identiteettiin tai seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvaa syrjintää; kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan toimia, joilla pyritään integroimaan ikäihmiset uudelleen yhteisölliseen elämään, jotta voidaan torjua heidän eristäytymistään;

116. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita osallistumaan aktiivisesti ikääntymistä tarkastelemaan YK:n avoimeen työryhmään ja vauhdittamaan toimiaan ikäihmisten oikeuksien suojelemiseksi;

Tiistai 13. joulukuuta 2016

Romanien oikeudet

117. muistuttaa, että romanivähemmistöön kuuluvilla henkilöillä on oikeus vapaaseen liikkuvuuteen, ja kehottaa jäsenvaltioita sekä alue- ja paikallisviranomaisia turvaamaan sen ja olemaan suunnittelematta sijoittamispolitiikkojen toteuttamista etnisten syiden pohjalta; on huolestunut siitä, että romanivähemmistöön kuuluvat ihmiset joutuvat suhteettoman usein pakkohäätöjen kohteeksi monissa jäsenvaltioissa;

118. pitää valitettavana, että romanit kohtaavat edelleen romanivastaisuutta sekä järjestelmällistä ja institutionalisoitunutta rasismia, ja muistuttaa, että romanien syrjintää työnsaannin, asumisen, koulutuksen ja terveyden alalla, oikeussuojan saatavuudessa tai muilla aloilla on mahdotonta hyväksyä ja että se on haitallista eurooppalaiselle yhteiskunnalle; kehottaa näin ollen jäsenvaltioita sekä alue- ja paikallisviranomaisia ottamaan huomioon romanien integraatiota edistäviä kansallisia strategioita koskevan EU:n puitekehyksen täytäntöönpanosta vuonna 2015 laaditun komission kertomuksen ja panemaan täysimääräisesti ja nopeasti täytäntöön omat kansalliset romaneja koskevat strategiansa ja toteuttamaan erityisiä toimia romaneihin kohdistuvan rotusyrjinnän torjumiseksi rotusyrjintädirektiivin säännösten ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaisesti sekä torjumaan romanivastaisuutta rasismin ja muukalaisvihan torjumisesta annetun puitepäätöksen mukaisesti;

119. palauttaa mieliin Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön, jossa todetaan, että yhdenvertaisen kohtelun periaate, johon viitataan direktiivissä 2000/43/EY, koskee henkilöitä, jotka eivät itse ole asianomaisen etnisen ryhmän jäseniä mutta kärsivät kuitenkin epäsuotuisammasta kohtelusta tai erityisen epäedulliseen asemaan saattamisesta jonkin näihin seikkoihin kuuluvan seikan perusteella;

120. kehottaa komissiota sisällyttämään syrjivien käytäntöjen seurannan kaikkiin aloihin, etenkin koulutukseen, työllisyyteen, asumiseen ja terveydenhoitoon ja kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että kaikki ohjelmat toteutetaan tavalla, joka pienentää romaniväestön ja muun väestön välistä kuilua; kehottaa lisäksi komissiota toteuttamaan toimia niitä jäsenvaltioita vastaan, jotka edistävät institutionaalista syrjintää ja erottelua tai sallivat ne;

121. tuomitsee romanilasten erottelua koskevan käytännön kouluissa, koska se vaikuttaa hyvin kielteisesti kyseisten lasten myöhempiin näkymiin elämässä; tukee komission toimintaa tämän käytännön vastustamiseksi rikkomismenettelyiden avulla ja kehottaa lisäksi jäsenvaltioita ryhtymään tehokkaisiin toimiin kouluissa tapahtuvan erottelun poistamiseksi ja laatimaan suunnitelmat romanilasten integrointitoimia varten;

122. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota vahvistamaan romanien ja köyhien yhteisöjen osallistamista edistäviä strategioita laajentamalla niitä ja ulottamalla ne koskemaan 80:tä miljoonaa kansalaista; kehottaa myös vahvistamaan romaniasioita käsittelevää komission työryhmää ja kansallisia yhteyspisteitä, jotta voidaan kehittää alueellisia ja paikallisia yhteyspisteitä sekä alueellisia romanifoorumeita sekä verkossa toimivan politiikkafoorumin yhteistyössä Euroopan romanifoorumin kanssa; kehottaa perusoikeusvirastoa jatkamaan romanien tilannetta koskevien tietojen keräämistä sekä laatimaan ja esittämään romanien osallistamisindikaattoreista "tulostaulun", josta voitaisiin seurata edistymistä alalla; kehottaa jäsenvaltioita nimeämään elokuun toinen päivä romanien holokaustin eurooppalaiseksi muistopäiväksi;

HLBTI-oikeudet

123. tuomitsee kaikenlaisen seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin perustuvan syrjinnän ja väkivallan; kannustaa komissiota laatimaan kunnianhimoisen jäsenvaltioiden toimivaltaa kunnioittavan ohjelman, joka takaa yhdenvertaiset oikeudet ja mahdollisuudet kaikille kansalaisille, ja valvomaan HLBTI-oikeuksien kannalta merkityksellisen EU:n lainsäädännön asianmukaista saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sen täytäntöönpanoa; suhtautuu tässä suhteessa myönteisesti komission laatimaan luetteloon toimista, joilla edistetään HLBTI-henkilöiden tasa-arvoa, ja myös komission tiedotuskampanjaan, jolla torjutaan stereotypioita ja parannetaan HLBTI-henkilöiden yhteiskunnallista hyväksyntää; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tekemään tiivistä yhteistyötä HLBTI-henkilöiden oikeuksien puolesta työtä tekevien kansalaisjärjestöjen kanssa; toteaa, että perusoikeusviraston kenttätutkimuksen tulokset osoittavat, että viranomaiset pitävät EU:n lainsäädäntöä ja politiikkaa merkittävänä tekijänä, jotka tukevat kansallisia pyrkimyksiä edistää HLBTI-henkilöiden tasa-arvoa;

124. pitää valitettavana, että HLBTI-henkilöiden kokemukset kiusaamisesta ja häirinnästä alkavat koulussa ja että he kärsivät syrjinnästä eri elämänalueilla, työelämä mukaan luettuna; kehottaa jäsenvaltioita kiinnittämään erityistä huomiota homofobiaan urheilussa, nuoriin HLBTI-henkilöihin ja koulukiusaamiseen; kannustaa jäsenvaltioita tukemaan ammattijärjestöjä ja työnantajajärjestöjä niiden pyrkimyksissä toteuttaa monimuotoisuutta ja syrjimättömyyttä koskevia toimintaperiaatteita kiinnittäen erityistä huomiota HLBTI-ihmisiin;

Tiistai 13. joulukuuta 2016

125. palauttaa mieliin Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen HLBTI-oikeuksia koskevan oikeuskäytännön; suhtautuu myönteisesti siihen, että entistä suurempi joukko jäsenvaltioita on jo ryhtynyt toimenpiteisiin HLBTI-henkilöiden oikeuksien edistämiseksi ja suojelemiseksi entistä paremmin ja ottaneet käyttöön kyseisten henkilöiden perusoikeuksia koskevia uusia sukupuolen vahvistamiseen liittyviä oikeudellisia menettelyjä; kehottaa komissiota ja sen virastoja keräämään tietoja HLBTI-henkilöiden kokemista ihmisoikeusloukkauksista ja jakamaan jäsenvaltioiden kanssa heidän perusoikeuksiaan koskevia parhaita käytäntöjä ja kannustaa jäsenvaltioita tiedottamaan HLBTI-henkilöille täysimääräisesti heidän oikeuksistaan ja vaihtamaan parhaita käytäntöjä tässä yhteydessä; tuomitsee lääketieteelliset käytännöt, jotka loukkaavat trans- ja intersukupuolisten henkilöiden perusoikeuksia;

126. panee merkille, että transihmisiä pidetään edelleen mielisairaina useimmissa jäsenvaltioissa, ja kehottaa jäsenvaltioita tarkistamaan kansallisia mielenterveysalan tautiluettelootaan ja kehittämään vailla leimaa olevia vaihtoehtoisia saatavuusmalleja, joilla varmistetaan, että kaikille transihmisille on saatavana lääketieteellisesti välttämätöntä hoitoa; toteaa, että pakkosterilointi on perusoikeusloukkaus; suhtautuu myönteisesti siihen, että useat jäsenvaltiot ovat hiljattain hyväksyneet uusia oikeudellisen sukupuolen vahvistamismenettelyjä, joilla kunnioitetaan enemmän transihmisten perusoikeuksia;

127. pitää myönteisenä komission aloitetta, jolla pyritään transsukupuolisen identiteetin tautiluokituksen poistamiseen, kun WHO:n kansainvälistä tautiluokitusta tarkastellaan uudelleen; kehottaa komissiota tehostamaan ponnistuksia, joilla estetään se, että lapsuusajan sukupuolen moninaisuus määritetään uudeksi kansainväliseksi tautiluokaksi;

128. katsoo, että HLBTI-henkilöiden perusoikeudet voidaan todennäköisemmin turvata, jos heillä on mahdollisuus oikeudellisiin instituutioihin, kuten avoliittoon, rekisteröityyn parisuhteeseen ja avioliittoon; pitää myönteisenä sitä, että nämä vaihtoehdot ovat tällä hetkellä mahdollisia 18 jäsenvaltiossa, ja kehottaa muita jäsenvaltioita harkitsemaan niiden takaamista;

129. kehottaa komissiota tekemään ehdotuksen kaikkien henkilöiden, parien ja perheiden (kaikki avioliittoa ja rekisteröityjä parisuhteita, laillisia sukupuolenvaihdoksia ja adoptio- ja syntymätodistuksia koskevat asiakirjat mukaan luettuina) siviilissäätöä koskevien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta ja vapaasta liikkuvuudesta kaikkialla EU:ssa; oikeudellinen sukupuolen vahvistaminen mukaan luettuna, jotta oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen käyttävien kansalaisten tiellä olevia syrjiviä oikeudellisia ja hallinnollisia esteitä voidaan vähentää;

Kansalaisuus

130. panee hyvin huolestuneena merkille euroskeptisyyden ja väkivaltaisten poliittisten kantojen lisääntymisen ja kehottaakin EU:ta ja sen jäsenvaltioita lisäämään erityisesti nuorten kansalaisten ja kansalaisjärjestöjen osallistumista EU-asioihin, jotta unionin kansalaiset voivat ilmaista huolensa ja ilmaista mielipiteensä demokraattisten kanavien kautta;

131. pitää välttämättömänä, että vähennetään julkiseen elämään osallistumista liittyvää hallinnollista raskautta ja edistetään sähköistä hallintoa unionin laajuisesti, ja kehottaa lisäämään kansalaisaloitteen kaltaisten mekanismien vaikuttavuutta;

132. rohkaisee kehittämään sähköisiä kuulemisia kansalaisten suoran osallistumisen välineenä, jonka avulla on mahdollista kerätä tietoa heidän hallintoelimiä ja julkishallintoa koskevista odotuksistaan; katsoo, että on välttämätöntä poistaa menettelytapoihin ja kieleen liittyviä esteitä, jotka vähentävät kansalaisten halukkuutta osallistua julkisyhteisöjen päätöksentekoprosesseihin kaikilla hallinnon tasoilla; korostaa, että avoimuutta tarvitaan paitsi toimielinten päätöksentekomenettelyissä myös sen seurantaan, miten julkisten instituutioiden tarjoamiin palveluihin liittyviä asioita hoidetaan; korostaa tarvetta tehostaa palvelujen tarjoamista esteettömien digitaalisten välineiden avulla; toistaa, että on tärkeää lisätä perusoikeuskirjaa koskevaa tietämystä;

133. toteaa, että kansalaisjärjestöt, kuten vapaaehtois- ja nuorisotyötä tekevät järjestöt, ovat avainasemassa sosiaalisen osallistumisen ja kansalaisten osallistumisen kannalta, ja kehottaa EU:ta, jäsenvaltioita sekä alue- ja paikallisviranomaisia tukemaan ja edistämään niiden toimintaa; kehottaa jäsenvaltioita ja EU:ta säilyttämään kokoon-tumis- ja yhdistymisvapau-den osana perusoikeuskirjaa;

Tiistai 13. joulukuuta 2016

134. katsoo, että kansalaiskasvatuksen ja kulttuurienvälisen vuoropuhelun avulla lisätään kansalaisten ymmärrystä sosiaalisen ja poliittisen osallistumisen merkityksestä ja että ihmisoikeuskasvatuksella lisätään heidän tietoisuuttaan heidän oikeuksistaan ja heitä opetetaan kunnioittamaan muiden oikeuksia; kehottaa jäsenvaltioita laatimaan perusoikeuskasvatusta koskevia kansallisia toimintasuunnitelmia ottaen huomioon myös EU:n toimet perusoikeuskehityksen kehittämiseksi ja panemaan täytäntöön Euroopan neuvoston hyväksymän demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta koskevan peruskirjan; kehottaa alue- ja paikallisviranomaisia osallistumaan edellä mainittuihin toimiin aktiivisesti;

135. panee huolestuneena merkille, että edelleen tarvitaan toimia köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä koskevien Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamiseksi; kehottaa jäsenvaltioita etsimään tarkoituksenmukaisia toimintapolitiikkoja, mukaan lukien työllisyyden edistäminen ja koulutus sekä asianmukaiset tulotukijärjestelmät; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että niiden sosiaali- ja työllisyyspolitiikka ei syrji kotitalouksia näiden koon ja kokoonpanon perusteella;

Digitaaliset oikeudet

136. palauttaa mieliin, että kaikilla henkilöillä on oikeus yksityisyyteen ja heitä koskevien henkilötietojen suojaan, mukaan luettuina oikeus saada tietoa siitä, mitä tietoja heistä on kerätty, ja oikeus saada ne oikaistuksi; korostaa jokaisen ihmisen oikeutta määrätä itse henkilötiedoistaan, erityisesti yksinomaista oikeutta päättää henkilötietojensa jakamisesta ja käytöstä; korostaa, että komission ja jäsenvaltioiden olisi toteutettava sananvapautta ja tiedonsaannin vapautta noudattaen ja asiaa koskevan lainsäädännön ja oikeuskäytännön mukaisesti toimia, joiden avulla kansalaisen on mahdollista saada lausunto hänen ihmisarvonsa tai maineensa kannalta mahdollisesti haitallisesta sisällöstä; katsoo, että jokaisella henkilöllä on oikeus päättää, mitä tietoja hänestä julkaistaan, oikeus siihen, että henkilötiedot poistetaan sekä niin sanottu oikeus tulla unohdetuksi EU:n ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti, mikäli kysymys ei ole erityisestä yleisen edun mukaisesta tapauksesta;

137. on huolestunut siitä, että kansalaiset eivät tunne riittävästi oikeuksiaan tai heidän käytettävissään olevia muutoksenhakukeinoja; pitää erittäin tärkeänä, että kansalaiset ja erityisesti lapset perehdytetään henkilötietojensa suojeluun kyberavaruudessa ja niihin potentiaalsiin riskeihin, joille he ovat alttiina erityisesti tekniikan nopean kehityksen ja lisääntyneiden verkkohyökkäysten vuoksi; kehottaa jäsenvaltioita laajentamaan ponnistelujaan mediakasvatuksen alalla ja tekemään siitä koulujen opetussuunnitelmien olennaisen osan; kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään toimenpiteisiin verkkokiusaamiseen puuttumiseksi, erityisesti kun se koskee tiettyjä lapsiryhmiä;

138. huomauttaa, että jokaisella ihmisellä on oikeus ilmaista internetissä mielipiteensä vapaasti ja levittää sitä asiaa koskevan lainsäädännön ja oikeuskäytännön mukaisesti; korostaa, että ketään henkilöä ei saa syrjiä siksi, että hän ei käytä digitaalisia palveluja; kehottaa komissiota noudattamaan EU:n audiovisuaalisia mediapalveluja koskevasta direktiivistä järjestetyn julkisen kuulemisen päätelmiä ja tarkistamaan direktiiviä myös perusoikeuksiin liittyvien kysymysten osalta;

139. korostaa, että on tarpeen tutkia, miten tietyt uudet teknologiat, kuten miehittämättömät ilma-alukset, voivat vaikuttaa perusoikeuksiin ja erityisesti yksityiselämää koskevaan oikeuteen; korostaa myös haastetta, joka syntyy internetin käytön yleistymisen ja perusoikeuksien yhteensovittamisesta, etenkin henkilötietojen suojelun, verkossa tapahtuvan seksuaalisen häirinnän sekä ihmiskaupan ja -salakuljetuksen torjunnan ja erityisesti seksuaalisen hyväksikäytön ja työntekoon liittyvän hyväksikäytön osalta;

140. korostaa, että on noudatettava Euroopan sosiaalisen peruskirjan 30 artiklan mukaista oikeutta suojeluun köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä vastaan; kehottaa kaikkia jäsenvaltioita käynnistämään tukitoimenpiteitä, jotta kansalaisille voidaan tarjota kunnolliset elinolot ja jotta voidaan tehokkaasti torjua sosiaalista syrjäytymistä, köyhyyttä ja riittämätöntä terveydenhuoltoa;

o

o o

141. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden parlamenteille ja hallituksille sekä Euroopan neuvoston parlamentaariselle yleiskokoukselle.